

Aart Bark

From the Past to the Present for the Future

ZÓ LEER JE

LEZEN

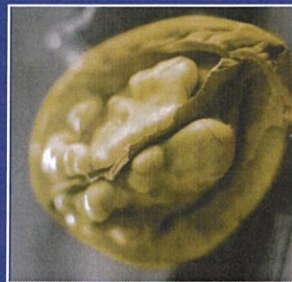
&

SCHRIJVEN

Deel 2

Aap

Noot

Mies

Zó leer je lezen en schrijven

©Aart Bark 2010

Deel 2

- **Woordfamilies:** 25000 woorden en hun afleidingen zijn weer gerangschikt onder de 17 Codenamen alsmede onder het ritmepatroon van de lettergrepen.
- **Opdrachten,** dictees, limericks, spreekwoorden, leesvaardigheid en onregelmatige werkwoorden.

National Library of Australia

ISBN 0 949384 99 2

Cattai School of Aart

The 3Rs The Professional Way

25 Reedy Road Cattai 2756

NSW Australia

Tel:+61 2 45 728 568

www.bark3rs.com

Noot

dictee

- Het is zeer moeilijk om een **vlo** te vinden in het **stro**.
- Een nogal oude **Jood** was in **nood**.
- Hij had geen geld om **brood** te **kopen** en de winkel was te ver om naartoe te **lopen**.
- **Ko** en **Jo** zijn **doof** dus zij zien iedereen **over het hoofd**.

antropologen archeologen
cardiologen musicologen
weloverwogen
kostenverhogend archeologisch
ideologisch ethnologisch

- Een **zoogdier** op de **Koog vloog** met een **boog omhoog**.
- Onze vogel**kooi** is vandaag in feest**tooi** zonder rot**zooi**.
- De **kooi** is het **mooist** als het **dooit**, maar op de **Noordpool** gebeurt dat bijna **nooit**.

- **Het spook dook onder in Mook.**
- **Noortje** liep naar de Zuidpool op een schoen met een lekke profielzool.
- Mijn **oom woont** in Bergen op **Zoom** onder een **pijnboom**.
- Hij **droomt nooit** want hij is erg **vroom** en **Rooms**.

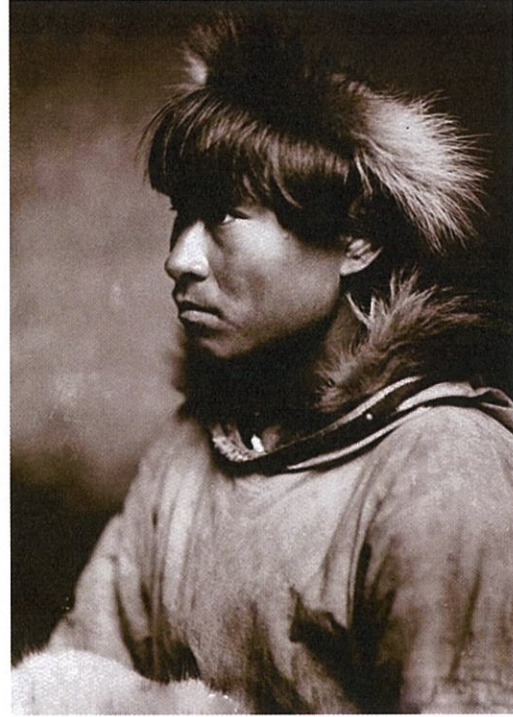
- Het is veel te heet om kleine kinderen in de **tropen** te laten **lopen**.
- Leen Looplamp heeft een loopbaan als **koopman** in **koopwaar**.
- Flora rijdt op **noren** nog **voor** het ochtend**gloren**.

- Als zij thuiskomt is haar man **Floris** al **geschoren**.
- Alle treinen in het **noorden** **ontspoorden**.
- Onze **oorarts** houdt niet van **oorbellen** in **doorboorde oorlellen**.
- De **doorsnee schoorsteen** vertoont geen **stoornis** tenzij het ding verstopt is.

- Een **gestoorde** man uit **Loosdrecht** sprong uit **boosheid** in zijn **blootje** van zijn **verhoogde** dakgootje.
- **Boris** kreeg als **troostprijs** een **oosters klooster** en een **broodrooster**.
- **Kootje** brak zijn **botervlootje** en **gooide** het **gebroken zootje** in een **modderslootje**.
- Een gepensioneerde **bootsman** zit vaak **blootshoofds** in zijn **gootsteen** in Heerenveen.

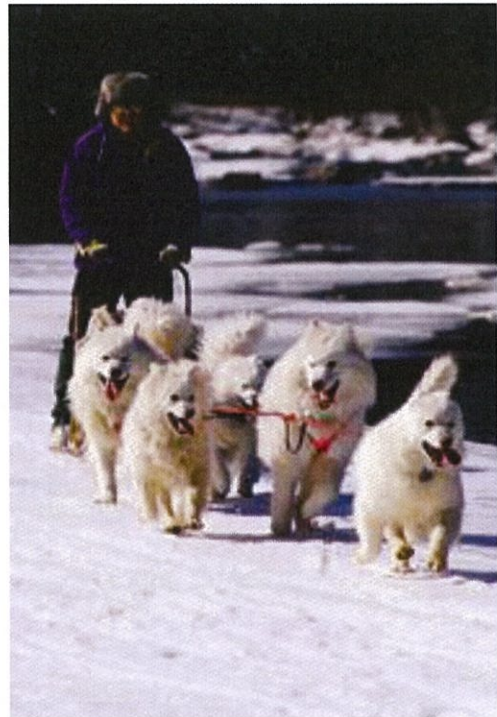

- Een **dove** man in **Bilthoven** heeft zijn hele huis **verschoven**.
- Alle meubels liggen nu onderste**boven**.
- Niet te **geloven**!
- Een **tovenaar** uit **Dover** veranderde zichzelf in een struikrover.
- Sjaan **Shampoo** speelt **hobo** in **Heiloo**.
- Mijn vriendin in **Bordeaux** kreeg een **mooi bureau cadeau**.

- Ik **geloof** niet dat zij haar **alkoof** **verschoof**.
- Een man in **Koog** aan de Zaan verhuisde **omhoog** van één **hoog** naar twee **hoog**.
- Een **berooide** en **verstrooide** vrouw uit Moskou **verloor** de finale van een tennistoernooi ondanks haar **pleidooi**.
- Een **Creool** speelt **viool** in een afgedankt **riool** volgens het **Parool**.

- **Toon woont** met zijn vrouw en twintig zoons in **Schoonhoven**.
- Een **Moor** en een **Noor** liepen schoorvoetend langs het spoor in **Goor**.
- Onze **ober** is altijd **sober**.
- Zij **kopen** daar meestal **brooddeeg** of kant-en-klare **broodjes**.
- Zij heeft vaak **hoofdpijn** want zij **woont** in de drukste **hoofdstraat** van de **hoofdstad**.

NOOT SPREEKWOORDEN

- Avondrood, mooi weer aan boord.
- Morgenrood, water in de sloot.
- Veel beloven en weinig geven.
- Veel te loven, en luttel te geven.
- Een goede boom brengt goede vruchten voort.
- Men moet geen oude bomen verpoten.
- Hoge bomen vangen veel wind.
- Hij ziet door de bomen het bos niet.
- Een boom valt niet door de eerste slag.
- Een kerel als een boom.
- Een boom opzetten.
- Men moet de boom buigen als hij jong is.
- Alle bomen vangen wind.
- Hij heeft van de boom der kennis gegeten.
- Kleine boompjes worden groot.
- Zoals de boom valt, blijft hij liggen.
- Zulke boom, zulke vruchten.
- Men kent de boom aan zijn schors.
- Van de hoge boom teren.
- 't Is boter tot de boom.
- Het is niet meer dan een boon in de brouwketel.
- Hij is in de bonen en plukt erwten.

- Hij is lelijk in de **bonen**.

- Iemand de **boonakker** opleiden.
- Honger maakt rauwe **bonen** zoet.
- 't Is een rare **snijboon**.
- Een blaas met **bonen**.
- Hij wil ook nog een **boon** in de pot doen.
- Hij is ook geen heilig **boontje**.
- **Boontje** komt om zijn loontje.
- Ieder moet zijn eigen **boontjes** doppen.
- Ik mag een **boontje** wezen als het niet waar is.
- Moet je nog **boontjes**?
- Ik zal hem eens aan **boord** klampen.
- Daar moet je mij niet mee aan **boord** komen.
- Alles wel aan **boord**.
- Die aan **boord** is, moet meevaren.
- Er is geen man **overboord**.
- Iets over **boord** werpen.
- Zijn zorgen over **boord** zetten.

- Eerst in de **boot**, keur van de riemen.
- In 't **huwelijksbootje** stappen.

- Wie **boter** op zijn hoofd heeft, moet niet in de zon staan.
- 't Is **boter** aan de galg gesmeerd.
- **Boter** bij de vis!
- Hij braadt de **boter** er niet uit.
- Zij leefden samen, maar zonder **boterbriefje**.
- 't Wil niet **boteren**.
- Dat is een stuk **boter** in de pap.
- Hij is met zijn achterste in de **boter** gevallen.
- Nu zal de **boter** geld kosten.

2 spreekwoorden en gezegden

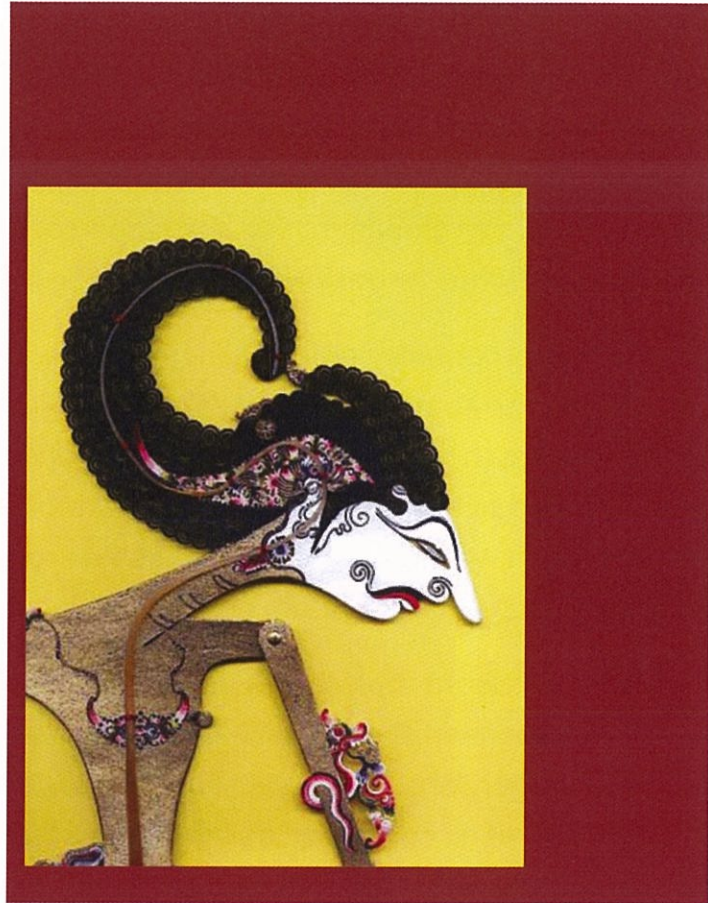
- De boer moet weten wat de boter kost.
- Minnebrieven zijn met boter verzegeld.
- Een eed met boter bezegeld.
- Ik zal je boter aan je gat smeren en zelf droog brood eten.
- Een afgelikte boterham.
- Bij gebrek aan brood eet men korstjes van pasteien.
- Wiens brood men eet, diens woord men spreekt.
- Ik zal hem dat op zijn brood geven.
- Hij moest zoete broodjes bakken.
- De broodkorf hoger hangen.
- De broodkruimels steken hem.
- Broodmager.
- Bij brood alleen kan de mens niet leven.
- Dat ging er in als gesneden brood.
- Vasten is geen brood sparen.
- 't Beste brood ligt voor het venster.
- Ongegund brood wordt veel gegeten.
- Hij eet het brood van zijn bescheiden deel.

- Ons dagelijks brood.
- 't Gaat om zijn laatste brood.
- Brood etende profeten.
- Hij doet het om den broede.
- Hij heeft brood op de plank.
- Werp uw brood uit op het water.
- Het brood der dienstbaarheid eten.
- Kinderen houden het brood uit de schimmel.
- Overal wordt brood gebakken.
- 't Is gesneden brood.
- Wilt gij brood hebben, legt U op de oven niet te slapen.
- Daar gaat een dominee voorbij.
- Dominee, brand je bekje niet!
- Dominee, koster en hond verdienen de kost met de mond.
- Alweer een schelling naar de bliksem, zei de dominee, toen viel hem de bril van de preekstoel.
- Dominee mag de knollen gerust nemen, zei de boer; de varkens lusten ze toch niet meer.
- Als het niet op de dominee drupt, dan drupt het op de koster.
- Zo dood als een pier.
- Om de dood niet.

- Hij blijft dood op een duit.
- 't Was daar de dood in de pot.
- Hij ziet er uit als de dood van leperen.
- Hoe eerder dood, hoe eerder begraven.
- De dood wil een oorzaak hebben.
- 't Zal wel dood bloeden.
- Dat zal zijn eigen dood wel sterven.
- Laat de doden de doden begraven.
- Die zich dood werkt, wordt onder de galg begraven.
- De dood heeft geen almanak.
- Pietje de dood maait altijd.
- Wat dood is, bijt niet meer.
- Dode honden bijten niet.
- Men kan met de doden niet huishouden.
- Dat schaap zal wel een zachte dood nemen.
- Wat geeft een dooie kerel om een schop?

NOOT

Anna Paulowna was de beeldschone dochter en de oogappel van een dominee uit Bovenkerk die tevens hoofd was van het protestantse schoolbestuur. Anna leed aan hoogmoedswaanzin en wilde met alle geweld een kroonprinses worden in welk land dan ook. Omdat zij intelligent genoeg was om te weten dat je niet zomaar je zin kunt doordrijven, bezocht zij een koorddanser die tevens goochelaar was. Zij reisde naar Noorwegen en was bereid hem goed te belonen als hij het bijna

onmogelijke mogelijk kon maken. De seance werd uitgevoerd achter gesloten deuren want tocht zou verstoring werken. De goochelaar – de zoon van een banketbakker en dus tussen de moorkoppen en de amandelbroodjes geboren- bleek echter een dromerige, doorgedraaide boosdoener te zijn die alleen maar in een droomwereld doorbracht, Hij kon haar echter niet ontlopen. Zij was zo troosteloos dat zij hem voor de rechter van het hoogste gerechtshof sleepte; figuurlijk natuurlijk want hij woog meer dan honderd kilo. De man moest toen noodgedwongen een buitensporig groot aantal werkuren verrichten in een kolenmijn even buiten Oslo. Er was natuurlijk een totaal rookverbod dus hij mocht drie jaar lang niet roken. Het was ook geen plaats om een modeshow te organiseren want de plaats was spookachtig en pikdonker. Toen hij werd vrijgelaten, was hij een voorovergebogen man zonder kapsones. Hij was dus broodnodig aan de zomervakantie toe want zijn oorspronkelijke olijkheid en vrolijkheid waren totaal vervlogen. Na deze vergeefse poging om een koninklijk paleis binnen te treden, bezocht Anna op een mooie zomerdag in oktober een Chinees tovenaar op Overflakkee. De tovenaar woonde in een betoverende pagode maar toch niet veel groter dan het huisje van de plaatselijke postbode. De kleine tuin erachter stond vol met echte roomboterbloemen en mimosa uit Formosa, maar nu Taiwan.

Anna had zich als een echte schoonheid uitgedost met oorbellen uitgekozen op een speciale vlooiemarkt georganiseerd door slechthorenden in Hoorn. Zij had zelfs onder een hoogtezon gezeten om er ietwat Oosters uit te zien. Omdat zij deftig voor de dag wilde komen, kon zij natuurlijk niet met een hooiwagen van een Gooise boer aankomen of met een sloopauto van een slopersbedrijf. Zelfs een motorfiets zou te ordinair zijn. Een echte sprookjeskoets was dus het uitverkoren vervoersmiddel.

Zij had zelfs wat broodbeleg en een cadeaubon meegenomen om bij de tovenaer in een goed blaadje te komen. Zij stond zeker vijf minuten te popelen eer de voorwand automatisch openschoof en een hoogwaardig uitzierende man in de deur opening verscheen hij had zich waarschijnlijk eerst nog moeten verschonen. Hij zag er wel heel oud uit; misschien wel een eeuw geleden geboren, maar zeker boven de negentig. Zijn ogen waren echter nog in staat om een kogelvrij vest te doorboren.

Hij groette haar beleefd toen zij was gekomen van zijn ietwat exotisch voorkomen. Om haar wat te ontspannen speelde hij eerst een spelletje domino met haar. Dat was een sluwe gewoonte van hem. Nadat hij het spelletje verloren had, verscheen er een toverfluit uit het niets. Eerst speelde hij wat veel leek op een jodelende kloosterling op het hooggebergte in Oostenrijk maar uiteindelijk veranderde het in een monotone toonladder. Op en neer, op en neer. Het was bedoeld om zijn snode werk te voltooien. Anna vond het behoorlijk bekorend en ietwat betoverend. Op dat moment was zij dus verloren. De muziek was bedoeld om haar te hypnotiseren en in een staat van verdoving te brengen om zodanig haar geld te kunnen roven.

Na een hevige koortsaanval keerde zij totaal ontgoocheld terug bij haar vader die al gauw doorhad wat er aan de hand was; overbodige woorden waren dus niet nodig. Na drie jaar in een rustoord te hebben doorgebracht, ontmoette zij Jacobus Loodgieter, de zoon van een eenvoudige bootwerker. Zij trouwde hem niet uit pure noodzaak; zij was zelfs smoorverliefd op hem, misschien wel omdat hij er nogal prinselijk uitzag. Jacobus was wereldkampioen boogschutter maar ook een zelfstandige molenaar in Hoofddorp. Zijn molen vermaalde de jaarlijkse korenoogst van alle omringende boeren. Als er geen wind was, of niet genoeg, draaiden twee olifanten de wieken met hun slurven want zij reikten hoger dan wel honderd turven.

Anna verzorgde de verschillende dieren die gehuisvest waren in een enorme vogelkooi; roodborstjes, roofvogels, ooievaars uit Groningen en torenvalken. Voorlopig was de zucht naar Koninklijke kroonjuwelen in rook opgegaan.

Noot

	komen	kopen	lopen	mogen
Ik	kom	koop	loop	mag
Jij , u , zij	komt	koopt	loopt	mag
Wij, jullie, zij	komen	kopen	lopen	mogen
	gekomen	gekocht	gelopen	gemogen
Ik , jij, u, hij, zij	kwam	kocht	liep	mocht
Wij, jullie, zij	kwamen	kochten	liepen	mochten
	Kom je?	Koop je?	Loop je?	Mag je?

Mies

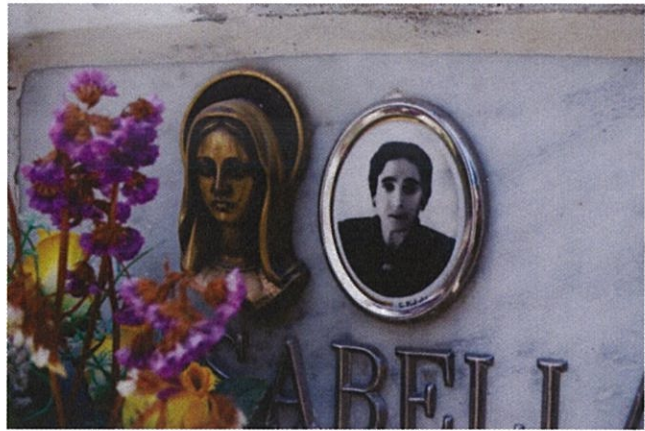
zinnen om uit te voeren

- Wijs naar je linker **knie**.
- Kijk in de **brievenbus**. Is er een **brief**?
- Haal de **vliegenmepper** even.
- Pak mijn **riem** uit de la.
- Tel van **drie** tot **tien**.
- Buig eens **diep**.
- Zet de deur maar op een **kier**.
- Hier zijn **drie** koekjes. Kies er één.
- Haal je **fiets**; wij gaan weg.
- Doe je **nieuwe** pet maar op.

Mies

dictee

- **Miep** heeft de **griep**.
- Zij **liep** met een **sierplant** achter **iemand** met een **fiets** van **Giethoorn** naar **Nieuwheden**.
- Onze **bankier** is over een **kwartier** weer **hier** zij de **kassier**.
- Een **scholier** gebruikte de **portier** als **koerier** om **vier nierstenen** naar het **ziekenhuis** te brengen.
- Dat is een vreemde **manier** van doen!
- Een **ler** uit **Ierland** trapte per ongeluk met zijn **hiel** op zijn **mobiel**.
- Jan **Ventiel** bracht een **fossiel** van een **reptiel** naar een **dierenasiel**.
- Peter **Piepschuim** tuimelde in het **scheepsruim**.

- Een **Friezin** kocht een oude **diepvries** voor een **tientje**.
- **Grietje** is altijd op de hoogte van het laatste **nieuwtje**.
- Een sportieve **wielrenner** begon te **niezen** tijdens het **fietsen**.
- **Iris** heeft gratis **logies** in een **vliering** op **Vlieland**.
- Deze **Friese artiest** tekent **sierlijke vliegende kievieten**.
- **Misschien** heb je wel eens gehoord van **Ot en Sien**.

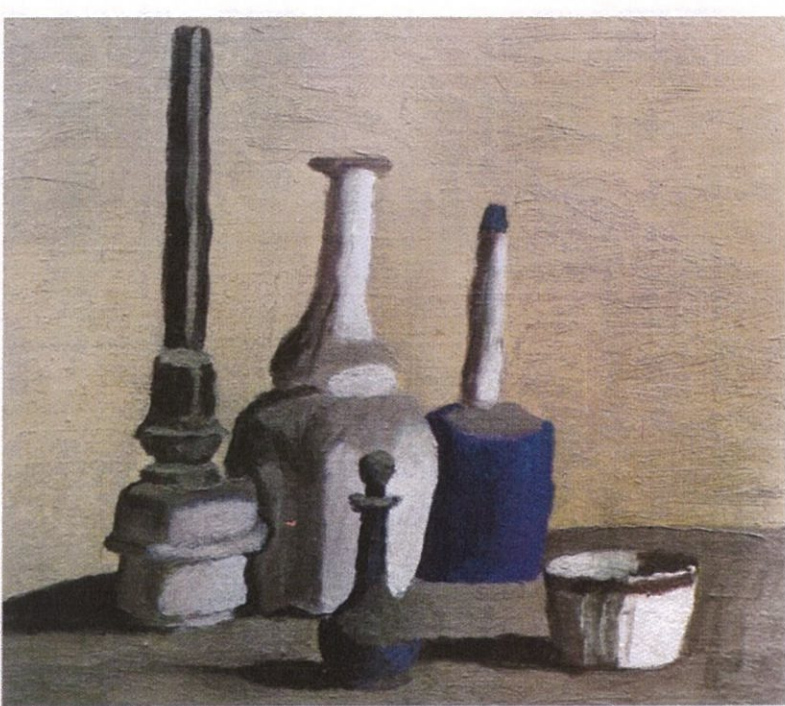

- Om **tien** uur eten wij **friet**, rode **bieten** en een **biefstuk**.
- **Mieke** deed **niets** anders dan **giechelen** toen zij zichzelf zag in een **lachspiegel**.
- Sommige mensen hebben al last van **vlieg**angst op het **vlieg**veld.
- Wilhelmina zat **stiekem** te **spieken**.
- Iemand in **Diemen** fietst op een **fiets** met **vier wielen**.
- Een **pietere bediende** uit **Tiel** bedient **tien** klanten tegelijk met **tien dienbladen**.
- Een **Friezin** verkocht **sierplanten** uit **Ierland**.
- Tijdens de **nieuwbouw** in **Dieren** hoorde men **niets** anders dan **gierende lieren**.
- Een **Fries** uit **Friesland** zat in zijn **vrieskast** vanwege zijn **kiespijn**.

- Het bevat hem daar **prima**, maar zijn Chinese vrouw is **niet te genieten**.
- **Iris** at een vergiftigde **pisang**.
- Vanwege een **virus** verkeert zij in een **crisis**.
- Een **Syrische diva** met een **visum** kocht een **antieke divan** op **Cyprus**.
- Kees **Kniebroek** fokt **kievieten** op **Vlieland**.
- **Dries** heeft de **kriebels**, daarom **wiebelt** hij zo.

- Het **stiefkind** van **Kniertje** werd beschuldigd van **diefstal**

- Deze arme **schlemiel** ontsnapte uit het **asiel** als een **fossiel**.
- Mijn beste **vriend** is **bijziend**; geen wonder dat hij bijna niets **verdient**.
- **Bovendien** houdt hij het wel voor **gezien**.
- De zoon van onze **barbier** is een **scholier** en tevens een **koerier** en een **tuinier**.
- De **bandiet** ging **failliet** want hij kreeg geen **krediet**.

- Zwarte **Pieten** zijn meestal magere dunne **sprieten**.
- **Grietje** verkoop ranja met **rietjes** in **Giethoorn**.
- Haar zoon **Pieter** doet hetzelfde in **Ierseke**.
- Deze **genie** uit **Overschie** verkoopt **precisie bougies, etuis en biscuit** op een **circuit** in **Fiji**.
- Een **vriendelijke bankier** werd **verliefd** op de dochter van **griffier** want zij was niet alleen **naïef** en **poeslief** maar ook **sportief**.
- **Riek** heeft een **boetiek** in **antiek**.
- Als tactiek staan de meest artistieke spullen in haar portiek.

- Jan **Ventiel** bracht een **fossiel** van een **reptiel** naar een **dierenasiel**.
- Peter **Piepschuim** tuimelde in het scheepsruim.
- Zijn toestand is **stabiel** maar vandaag doet hij geen **dienst**.
- Hij eet alleen maar **griesmeel** en luistert **stiekem** naar zijn **favoriete muziek**.

- **Margriet** schrijft **poëzie** in **Sanskriet** voor een **Soenniet**.
- Er zijn weinig **liefkozende stiefmoeders** en **stiefvaders**.
- **Miep** heeft de **griep**.
- Zij **liep** met een **sierplant** achter **iemand** met een **fiets** van **Giethoorn** naar **Nieuwheden**.
- Onze **bankier** is over een **kwartier** weer **hier** zij de **kassier**.
- Een **scholier** gebruikte de **portier** als **koerier** om **vier nierstenen** naar het **ziekenhuis** te brengen.
- Dat is een vreemde **manier** van doen!
- Een **Ier** uit **Ierland** trapte per ongeluk met zijn **hiel** op zijn **mobiel**.

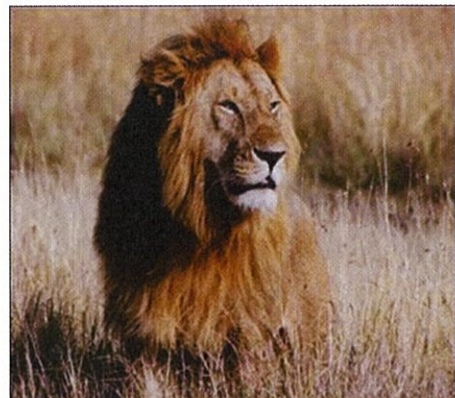
Mies

dictee

- **Rie** woont **drie** hoog in **Overschie**.
- Zij zingt daar het hoogste **lied**.
- Zij schrijft maar **liefst iedere** dag een lange **brief** naar haar **stiefmoeder**.
- De baby ving een brom**vlieg** in haar **wieg**.
- **Riek** trouwde met een **Griekse Griek**.
- Zij kocht hem een blauw geruite **kiel** in **Driel**.
- **Siem** maakte **vier nieuwe** gaten in zijn **nieuwe riem** met een **priem**.

- **Dien, Mien en Sien** zijn drie vriendinnen die dezelfde man beminnen.
- **Miep** had de **griep** en **sliep** de hele nacht ondanks het feit dat **iedereen** haar **riep**.
- Een **Ierse Ier** reisde naar het **Friese Wier** om een glas **bier**.
- Om de reiskosten gaf hij geen **zier**.
- **Lies , Mies en Ties** zijn van alles **vies**.
- Zij wassen zelfs de patat**friet** van hun broer **Piet** eerst in een **vergiel**.
- Een Eskimo, **niet** een Viking woont in een iglo.
- Hij draagt pelsen, niet **lila tricot**.
- Een **Chinees** uit **China** kocht een **villa** in **Chili**.

MIES SPREEKWOORDEN

- **Kiek** is geen mosterdzaad, maar de bloei is gelijk.
- Blijf uit zijn **kiel**water.
- Dan doen de **kiezen** hem niet meer zeer.
- Je moet **kiezen** of delen.
- Hij zingt het **liedje** van verlangen.
- Een kort **lied** is gauw gezongen.
- 't Was weer het oude **lied**.
- Dat was 't eind van het **lied**.
- Ik zing geen twee **liedjes** voor één cent.
- Men kan goed een **liedeken** niet te dikwijls zingen.
- Lievere **koekjes** worden niet gebakken.
- Oude **liefde** roest niet.
- **Liefde** is blind.
- De eerste **liefde** is de beste.
- De **liefde** is sterker dan de dood.
- De **liefde** kan niet van één kant komen.
- De **liefde** doet veel, het geld doet het al.
- De **liefde** tot zijn land is een ieder aangeboren.
- **Liefde** leert zingen.

verkoopt alleen maar melk per deciliter.

Hij heeft een hele grote klandizie,
verkoopt alleen aan mensen met een ruime visie.
Hij levert de deciliter in een gratis bloemengieter.

Mieke werkte op een koekfabriek;

van de twee dagen was zij meestal één dag ziek.

Zij kreeg de zak en keerde terug naar Zaltbommel
waar zij om geld bedelt in een trommel.

Als men haar iets geeft wordt zij kwiek.

Bertus Boemerang heeft niet alleen te korte broekspijpen;
ze zijn ook te nauw en beginnen hem te knijpen

Op advies van een collega
raadpleegde hij zijn eigen eega;
die lag toch voor het grijpen.

2 spreekwoorden en gezegden

- **Nieuwe** bezems vegen schoon.
- Er is geen **nieuws** onder de zon.
- Altijd wat **nieuws** en zelden wat goeds.
- 't Grootste **nieuws** duurt maar **drie** dagen.
- **Nies**vrienden zijn er genoeg.
- Laat je niet **pieren**.
- 't Is een stijve **Piet**.
- Hij is een **Pietlut**.
- Hij stond als **Piet Snot**.
- 't Is een hele **Piet**.
- **Pietje** Chagrijn.
- Een **rentenier** is een arm **dier**.
- **Wie** van zijn rente moet leven, moet alles duur betalen.
- **Iemand** een **vlieg** afvangen.
- Ik zit hier niet om **vliegen** te vangen.
- Hij sloeg twee **vliegen** in één klap.
- De grote **vliegen** breken door 't spinneweb, maar de kleine blijven erin hangen.
- Het gaat hem als de **vlieg** om de kaars.

- Die mij **liefheeft**, volgt mij.
- Dat **liegt** er niet om.
- Hij **liegt** dat hij zwart ziet.
- Hij **liegt** of het gedrukt staat.
- Waarom zou hij **liegen**?
- Die **liegt** bedriegt.
- Vraag mij niet, dan **lieg** ik niet.
- De **lier** aan de wilgen hangen.
- 't Brandt als een **lier**.
- **Niemand** genoemd, **niemand** gelasterd.
- **Niemand** kan twee heren dienen.
- **Niemand** is een profeet in zijn eigen vaderland.
- **Niemand** moet zijn kinderen verzuipen; men weet nooit wat er nog uit groeien kan.
- **Niemand** mag zijn eigen rechter wezen.
- De **nieren** proeven.
- In hart en **nieren**.
- Waar **niets** is, heeft de keizer zijn recht verloren.
- Voor **niets** komt de zon op.
- **Niets** wezen en **niets** lijken is tweemaal **niets**.

- Hij heeft het zo vast als een handvol vliegen.
- Hij slaat niets af als vliegen.
- Eén dode vlieg bederft de zalf.
- Vlieg wil ook vogel zijn.
- Hij ziet ze vliegen.
- Ik had liever dat het vloog.
- Zeg mij wie je vrienden zijn en ik kan zeggen wie je bent.
- Vrienden moeten elkaar uit de beurs blijven.
- Men moet leven als vrienden en rekenen als vijanden.
- Hij is zo vriendelijk als een armvol jonge katten.
- Ziekte komt te paard en gaat te voet weg.
- Hoe mee zielen, hoe meer vreugd!
- Iemand wat op zijn ziel geven.
Met zijn ziel onder de arm lopen.

Mies

mi pi si ti ski die Rie wie zie knie
drie spie

bied lied spied biedt spiedt

bief dief hief lief vijf klief brief grief
stief liefs liefst klieft

biecht **vlieg** liegt vliegt liegt wiegt

- Zijn toestand is **stabiel** maar vandaag doet hij geen **dienst**.
- Hij eet alleen maar **griesmeel** en luistert **stiekem** naar zijn **favoriete muziek**.
- Een **Friezin** kocht een oude **diepvries** voor een **tientje**.
- **Grietje** is altijd op de hoogte van het laatste **nieuwtje**.
- Een sportieve **wielrenner** begon te **niezen** tijdens het **fietsen**.
- **Iris** heeft gratis **logies** in een **vliering** op **Vlieland**.
- Deze **Friese artiest** tekent **sierlijke vliegende kievieten**.
- **Misschien** heb je wel eens gehoord van **Ot en Sien**.

Mies

leesvaardigheid

In Palestina woonde een armetierige excentriekeling, de zoon van een ex ballerina en een onplezierige politicus die al jarenlang rentenierde want zijn vrouw verkocht bijouuterie, madeliefjes, insecticide, visitekaartjes, sinaasappelsap, pralines, biefstuk, spiegeleieren, vanille-ijs, vliegenmeppers, souvenirs, boeken over astrologie en de tekens van de dierenriem alsmede dynamiet want mevrouw Pavlova was nogal een explosieve, agressieve en energieke tante. Als het miezerde, zat zij op een Griekse divan, uiterlijk welgemanierd en op een sympathieke manier, maar zodra er iemand passeerde zonder iets te kopen, gaf zij die persoon een vernietigende blik dat bovendien vergezeld werd van een rapsodie aan scheldwoorden hetgeen een familiekwaal scheen te zijn. Omdat zij tevens een goede actrice was met vrij veel fantasie, genoot zij toch een goede klandizie. Zij was vooral populair bij een rijke Arabier die een pizzeria beheerde in de kantine van een olieraffinaderij. Zoon Pieter leed aan claustrofobie. Hij was zo dik als een bizon maar zo fragiel als een prehistorisch papyrus. Pieter was een melancholieke en stereotype viezerik die zich maar een keer per jaar waste onder een oude bloemengieter. Hij reisde als een clandestiene asielzoeker en ongeziene verstekeling in een passagiersschip naar een marinebasis in Argentinië. Het was een gevaarlijke onderneming want verstekelingen werden gekielhaald door de rivierpolitie op

verzoek van de weinig toeschietelijke kapitein als zij ontdekt werden. De dikzak deed zich voor als een hele bekwame fietsenmaker maar binnen afzienbare tijd ging hij failliet en contracteerde een besmettelijke virusinfectie die dus niet met penicilline te genezen was. De directrice van de kliniek had medelijden met de zielenpiet maar dat leidde ook tot niets. Ofschoon Pieter elk soort van discipline miste, was hij toch behoorlijk bij zijn positieven en hij maakte zich wonderbaarlijk genoeg verdienstelijk als instrumentenaangever bij een symfonieorkest tijdens hun muziekkuitvoeringen. Hij schreef zelfs enige composities met een definitief Palestijns karakter. Hij kreeg kennelijk op latere leeftijd iets mee van zijn moeder want op initiatief van een plezierige fanatiekeling die aan conditietraining deed in een privé gymnastieklokaal, opende hij kruidenierswinkels op de Malediven, in de Oekraïne, in Bolivia en op Mozambique. Toch was hij uiteindelijk gedoemd om te verliezen, want zijn tragische leven eindigde net als in een griezelverhaal....onder een antieke locomotief.

Mies limericks

Een oude weduwe in Krommenie
had veel last van haar knie.

De dokter gaf haar wat zalf,
hetzelfde spul als voor haar kalf.

Nu loeit ze als een kind van drie.

Gerrit Griezel ging met plezier
naar een Belgische barbier

met een winkel in een kolenmijn.

Omdat hij er al heel vroeg moest zijn
huurde hij een rendier.

zinnen om uit te voeren

- Eet deze **witte** boterham.
- Doe de deur dicht; het is **kil** hier.
- Snij maar een **dik** stuk koek.
- **Wil** je een banaan pakken?
- Haal de **schil** er maar af.
- Wijs naar je **kin**.
- Teken een **spin**.
- Teken er een **kring** omheen.
- **Drink** je glas melk leeg.
- Teken een zeils**chip**.
- Teken een **vis** met grote kieuwen.

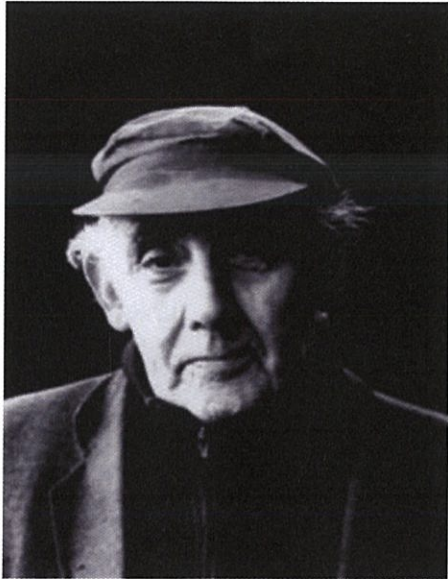

Wim *dictee*

- Baby **Slib** viel uit haar **krib** en brak haar **rib**.
- Herman Hoef**smid** is **lid** van de Gouden **Gids**.
- Karel **Klif** at **vergif**; nu heeft hij last van zijn **middenrif**.
- **Kim Skilift** is ietwat **geschift**.
- Hij schrijft met een niet werkende **viltstift** in zijn **schoolschrift**.
- Volgens het laatste **bericht** van mijn **nicht is** zij **verplicht** om **zich** te melden bij een **potdicht gesticht** zonder enig **uitzicht** om bevrijd te worden van haar **jicht**.
- Als een **big ligt is** zijn **gezicht** naar beneden **gericht** als gevolg van het **gewicht**.

- **Rik** is net als zijn hond **Fik** veel te **dik**.
- Samen eten zij haaienvinnen uit een **blik** en daarna krenten**mik** en een chocoladef**lik** denk **ik**.
- Hij **likt** het **blik** zo schoon dat hij bijna **stikt**.

WIM SPREEKWOORDEN

- Die zijn **lichaam** bewaart, bewaart geen rotte appel.
- 't Huis is **licht** en dicht.
- Te **licht** bevonden.
- 't Huis stond in **lichte** laaie.
- Iemands **licht** betimmeren.
- Iemand in het **licht** staan.
- Toen ging mij een **licht** op.
- Het volle **licht** op zichzelf laten vallen.
- Hij gunt zijn buurman het **licht** in de ogen niet.
- Men moet zijn **licht** niet onder de korenmaat zetten.
- Laat uw **licht** schijnen voor de mensen.
- Men moet weten te **lichten** en te zwaren.
- Die 't onderste uit de kan wil hebben, krijgt het **lid** op de neus.
- Dat **ligt** er toe.
- Iemand de hielen **likken**.
- Dat is wat van **likmevestje**.
- 't Is een **linker**.
- Wij wachten met de **linkerhand**.
- Hij heeft twee **linkerhanden**.

- Laat de linkerhand niet weten wat de rechter doet.
- Een huwelijk met de linkerhand.
- Iemand links laten liggen.
- Hij was ook niet links.
- Hij praat door linnen en wollen heen.
- Hij liet de lip hangen.
- De lip hangt hem op 't derde knoopsgat.

2 spreekwoorden en gezegden

- Er valt te veel tussen schip en kaai.
- Als het schip met geld komt.
- 't Is een schip van bijleg.
- Zijn schip raakt in de lij.
- Als het schip zinkt, zwemmen de ratten er uit.
- Schipbreuk lijden.
- Schipbreuk lijden in het zicht van de haven.
- Jonge schippers, ouwe zuipers.
- Met wat schipperen zijn doel bereiken.
- De vingers jeuken mij.
- De vinger op de mond leggen.
- De vinger leggen op de wonde plek.
- Brand je vingers niet!
- Lekker is maar een vinger lang.
- Hij likt er vinger en duim naar.
- Daar zal hij zijn vinger niet blauw aan tellen.
- Als men hem de vinger geeft, neem hij de hand.
- Hij heeft lange vingers.
- Men moet wat door de vingers zien.
- Hij is met een natte vinger te lijmen.
- Iemand met de vinger nawijzen.
- Zij windt hem om haar vinger.
- Dat kun je op je vingers natellen.
- Iemand op de vingers tikken.
- Vorsten hebben lange vingers.

- Iemand op de vingers kijken.
- Hij wordt wijs als zijn vingers even lang zijn.
- Hij slaat door als een blinde vink.
- Hij zit op het vinketouw.
- Een blikken dominee.
- 't Is net een blikken pan; zo heet en zo koud.
- Wat van blik is heeft weinig waarde.
- Hij zei dat zonder blikken of blozen.
- Hij is zo blind als een mol.
- In 't land der blinden is éénoog koning.
- Hij is met blindheid geslagen.
- Hij slaat ernaar als een blinde naar het ei.
- Hij oordeelt als een blinde over de kleuren.
- Er zijn meer zienden die blind zijn dan blinden die niet zien kunnen.
- Menigeen is ziende blind.
- Als de blinde de blinde leidt, vallen ze beiden in de gracht.
- Ik wou 't graag zien, zei de blinde, dat men ogen uitdeelde.
- Maak je niet dik, dun is de mode.
- Zij gingen voor hem door dik en dun.
- 't Zijn dikke vrienden.
- Hij zit er dik in.
- Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?
- Alle goede dingen bestaan uit drie.
- Beproeft alle dingen en behoudt de goede.
- Alle dingen hebben twee handvatten.
- Gedane dingen nemen geen keer.
- Alle dingen zijn maar een weet.

- Hij beet zich op de lippen.
- Waar de lippen werken, daar rusten de handen.
- De gulden middelmaat.
- Hij wil graag het middelste met de beide einden.
- 't Middelste is baas over de beide einden.
- Dat laat ik in het midden.
- De deugd in het midden!
- Hij heeft geen middenschot in zijn lijf.

- De pik op iemand hebben.
- Er moet altijd één gepikte vogel wezen.
- De pil vergulden.
- Dat was een bittere pil om te slikken.
- Hij heeft de prins gesproken.
- Hij weet van de prins geen kwaad.
- Vest op prinsen geen vertrouwen.
- Hij is met de Prins over de Maas geweest.

- Hij is in zijn **schik**.
- Wat voert hij in zijn **schild**?
- Iemand op het **schild** heffen.
- Een **schip** op strand is een bak in zee.
- Een **schip** met zure appels.
- 't **Schip** is in behouden haven.
- Schoon **schip** maken.
- Als het **schip** zinkt, dan zinkt ook de lading.
- Het **schip** der woestijn.
- Een klein lek doet een groot **schip** zinken.

- Zij praatte van ronde dingetjes en zij had het over oliekoeken.
- Aan alle dingen komt een eind.
- De langste dag komt ook ten avond.
- Weest in geen ding bezorgd.
- 't Loopt in geen ding mee.

wim

	beginnen	bidden	binden	dringen	bedwingen
ik	<i>begin</i>	<i>bid</i>	<i>bind</i>	<i>dring</i>	<i>dwing</i>
jij u hij zij	<i>begint</i>	<i>bidt</i>	<i>bindt</i>	<i>dringt</i>	<i>dwingt</i>
wij jullie zij	<i>beginnen</i>	<i>bidden</i>	<i>binden</i>	<i>dringen</i>	<i>dwingen</i>
	<i>begonnen</i>	<i>gebeden</i>	<i>gebonden</i>	<i>gedrongen</i>	<i>gedwongen</i>
ik jij u hij zij	<i>begon</i>	<i>bad</i>	<i>bond</i>	<i>drong</i>	<i>dwong</i>
wij jullie zij	<i>begonnen</i>	<i>baden</i>	<i>bonden</i>	<i>drongen</i>	<i>dwongen</i>
	<i>begin je?</i>	<i>bid je?</i>	<i>bind je?</i>	<i>dring je?</i>	<i>dwing je?</i>
	glimmen	klimmen	klinken	liggen	springen
Ik	<i>glim</i>	<i>klim</i>	<i>klink</i>	<i>lig</i>	<i>spring</i>
Jij u hij zij	<i>glimt</i>	<i>klimt</i>	<i>klinkt</i>	<i>ligt</i>	<i>springt</i>
wij jullie zij	<i>glimmen</i>	<i>klimmen</i>	<i>klinken</i>	<i>liggen</i>	<i>springen</i>
	<i>geglomme</i>	<i>geklomm</i>	<i>geklonken</i>	<i>gelegen</i>	<i>gesprongen</i>
	<i>n</i>	<i>en</i>			
ik jij u hij zij	<i>glom</i>	<i>klom</i>	<i>klonk</i>	<i>lag</i>	<i>sprong</i>
wij jullie zij	<i>glommen</i>	<i>klimmen</i>	<i>klonken</i>	<i>lagen</i>	<i>sprongen</i>
	<i>glim je?</i>	<i>klim je?</i>	<i>klonk je?</i>	<i>lag je?</i>	<i>spring je?</i>
	vinden	willen	winnen	zingen	zitten
ik	<i>vind</i>	<i>wil</i>	<i>win</i>	<i>zing</i>	<i>zit</i>
jij u hij zij	<i>vindt</i>	<i>wilt</i>	<i>wint</i>	<i>zingt</i>	<i>zit</i>
wij jullie zij	<i>vinden</i>	<i>willen</i>	<i>winnen</i>	<i>zingen</i>	<i>zitten</i>
	<i>gevonden</i>	<i>gewild</i>	<i>gewonnen</i>	<i>gezongen</i>	<i>gezetten</i>
ik jij u hij zij	<i>vond</i>	<i>wilde</i>	<i>won</i>	<i>zong</i>	<i>zat</i>
wij jullie zij	<i>vonden</i>	<i>wilden</i>	<i>wonnen</i>	<i>zongen</i>	<i>zaten</i>
	<i>Vind je?</i>	<i>Wil je?</i>	<i>Win je?</i>	<i>Zing je?</i>	<i>Zit je?</i>

Wim leesvaardigheid

Willem Pinguïn is een visboer in Winschoten met wel twintig kinderen van verschillende leeftijden. Inge is het oudste kind en lijkt veel op een nimf of een Britse zeemeermin. Zij wilde filmster worden maar is nu ingepalmd door een Zwitserse prins. Willem vindt hem een niksnut en denkt dus dat het niets wordt. Naast zijn nogal schrille stem maakt prins Frits niet de gewenste indruk, misschien ook wel om zijn nogal statige natuur. Gelukkig drinkt hij alleen maar frisdrank; meestal een glaasje prik met een citroenschil. Geen pils dus want dan wordt hij tipsy. Verder heeft hij ingewikkelde eetgewoontes. Hij eet namelijk alleen maar niet giftige sprinkhanen, inktvissen en witte vlinders. Geen wonder dat hij zich zo vaak verslikt en veel last heeft van ringworm en lintwormen. Wel ziet hij er deftig uit in zijn ribfluwelen kostuum en met zijn kortgeknipte, zwarte ringbaard. Inge betaalt natuurlijk want prins Frits vergeet namelijk altijd zijn pinpas. Op de eerste dinsdag van elk schrikkeljaar, winters dus, maken zij dikwijls een boottocht naar Interlaken, natuurlijk niet met dikke mist of te harde wind. In dat geval gaan zij per riksja naar Birma waar grootmoeder Irma een drinkplaats verzorgt voor verschillende inheemse lynxen en Egyptische sfinxen midden in de rimboe. Zij blijven op zijn minst tot april want dan is het nog te kil in Zwitserland en Winschoten. Irma heeft een apart hutje voor hen ingericht, gemaakt van oud springtouw en bedekt met huid van gedroogde kikkerbilen om het waterdicht te maken. Er is dus geen gevaar voor splinters. Er is geen inkt of internet, dus als zij iets willen schrijven gebruiken zij lei en griffel. Irma is buitenzinnig schoon, dus iedere dag krijgen de jongelui nieuw linnen zonder enige rimpel. Er is binnen vanzelfsprekend geen spinrag in zicht. Alleen Inge wordt af en toe verwend met een handje pinda's uit het buitenland want zij smikkelt graag. In de middag spelen zij pingpong bij het felle licht van intense lichtstralen die zich een weg banen tussen de wirwar van klimplanten. Jammer genoeg hebben zij zelfs op deze idyllische plek veel last van extremisten.

Zus *dictee*

- Onze *juf* heeft te hard gelopen; per uur wel vijftien knopen.

Zij *puft* en is ietwat versuft door al dat *vernuft*.

- Mijn *zus* at een hele roggekuch.

Zij was opgelucht en nam toen de *vlucht* na een lange *zucht*.

- Een grote *mug* vloog *vlug* heen en *terug* van de *brug* op mijn blote *rug*.

- *Vlug*, klim over de *brug* en sla hem dood.

- Deze rare *knul* is heel *gul* en dat is geen *flauwekul*.

Zijn haar *krult* als hij *brult* en hij heeft beslist geen *geduld*.

- De hele klas lachte zich een *bult* toen de meester struikelde over een homp zure *zult*.

- Deze *kluns* is veel te dun.

Het is geen *kunst* dat hij de *dunste* is want hij eet alleen maar *rupsen*.

- Onze kwaai hond heeft de *schurft* maar ik geloof niet dat mijn moeder hem *aandurft*.

- Een olifant in Artis kan goochelen met een *turf*.

Zij gooit de *turf* in de lucht en vangt het dan op met haar *slurf*.

- Zij hebben iemand *gewurgd* in de *Burcht*.

- Twee *schurken* zaten op hun *hurken* aan een wijnfles te *lurken*.

- 'Mijn bus is hier dus ik moet weg', zei de *Rus* en gaf zijn vriendin een *kus*.

Zij was zo verdrietig dat zij veel leek op een dode *mus*.

Zij zaten zo *knus*.

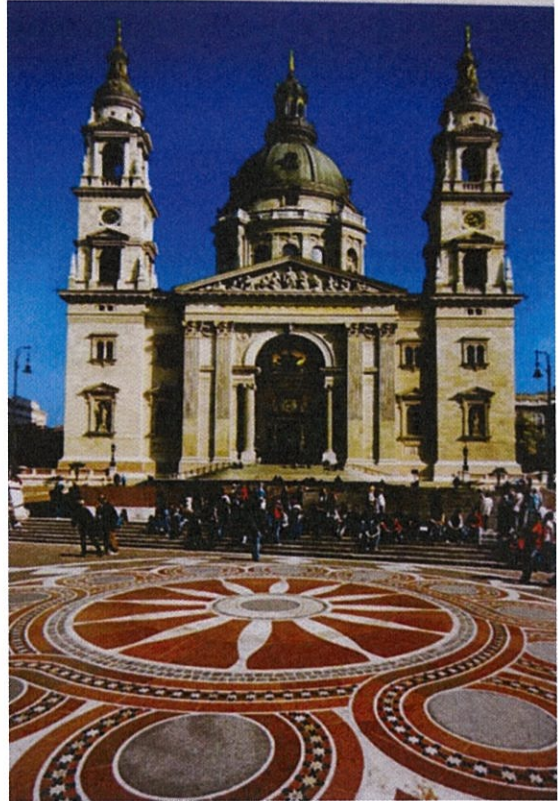
- De brandweerman heeft de hele week torenhoge vlammen *geblust*.

Hij *rust* nu uit aan de *lvoorkust* maar ik denk niet dat hij nu brandewijn *lust*.

- Na maandenlang *gepruts* heeft mijn zus nu eindelijk een zelfgebreide *muts*.

- Onze kwaai hond heeft de schurft; ik geloof niet dat moeder hem durft te ontsmetten.
- Een olifant in Artis kan goochelen met een turf.
- Zij gooit de turf in de lucht en vangt het dan op met haar slurf.
- Zij hebben iemand gewurgd in de Burcht .
- Twee schurken zaten op hun hurken aan een emmer bier te lurken.
- Mijn zus is hier, dus ik moet weg, zei de Rus.
- Zij was zo verdrietig, ze leek wel op een dooie mus.
- Zij zaten zo knus in een lus.
- De brandweerman heeft de hele week torenhoge vlammen geblust.
- Hij rust nu uit aan de Ivoorkust. Ik denk niet dat hij nu brandewijn lust.
- Na maandenlang gepruts heeft mijn zus nu eindelijk een zelfgebreide muts.
- Zij was bijna de kluts kwijt.

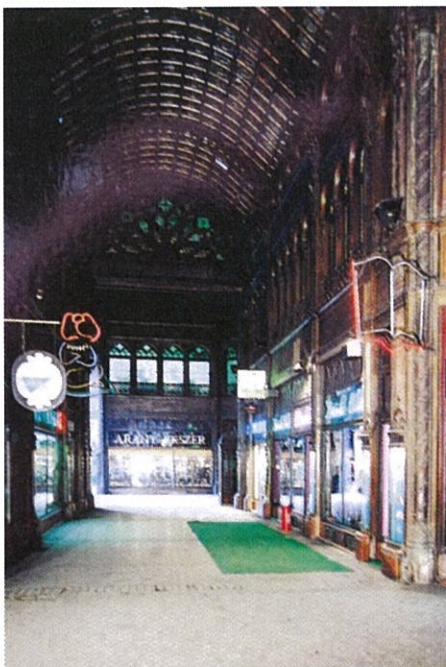

Zus *sprekwoorden*

- Hij **bulkte** van het geld.
- Hij is een ware **bullebak** hij kent zijn **bullen**.
- Eens **burgemeester**, altijd **burgemeester**.
- Een vergeten **burger**, een **gerust** leven.
- Hij heeft het **buskruit** niet uitgevonden .
- De **dut** is er op.
- Niet **gegund** brood wordt veel gegeten.
- **Gunst** baart nijd.
- Hij heeft zijn **hulp** in de poort.
- Hij is in zijn **hum**.
- **Hutje** en **mutje**.
- Hij trilt als een **juffershondje**.
- Onder het **juk** doorgaan.
- Hij staat als **Jut** voor het landhek.
- Wat een stijve **Jurrie!**
- **Kunst** baart **gunst**.

- Op het **kussen** zitten.
- Een **klus** zonder baard is een ei zonder zout.
- Te **kust** en te keur.
- Er zijn kapers op de **kust**.
- Iemand bij de **lurven** grijpen.
- Het is een **lust** voor de ogen.
- Daar sloeg hij **munten** uit.
- Hij maakte zich blij met een dode mus.
- Daar blijf je **nuchter** van.
- Hij is een **nul** in het cijfer.

- Daar heb ik geen **puf** in.
- Je **kunt** er een **punt** aan zuigen.
- Hij zet de **puntjes** op de i.
- Als **puntje** bij paaltje komt.
- Hij zit weer in de **put**.

Zus verhaal

van de hel naar de zevende hemel.

Juffrouw Krultang was een goedgehumte jonge vrouw die verliefd werd op een rustige, geduldige en vakkundige klusjesman, Een Turkse Turk uit Turkije die via Brussel en Putten naar een dunbevolkte kustplaats in Jutland terecht was gekomen waar hij eigenhandig een openluchtbungalow voor haar bouwde. De nuchtere Deense burgers stonden er versteld van hoe vlug dat enorme werkstuk gereed was. De bungalow was zo sterk als een bunker uit de Tweede Wereldoorlog zodat zelfs een hevige rukwind geen schade kon aanrichten.

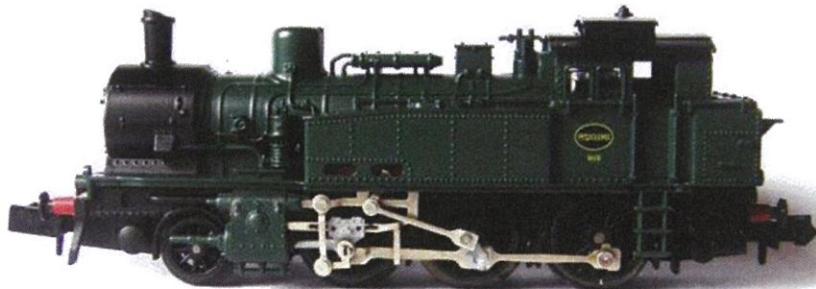
Atta Turk was ontsnapt uit een brugklas van een tuchtschool op een eiland in de Bosporus. Hij was totaal de kluts kwijt toen hij werd beschuldigd van een diefstal. Alhoewel hij op visite was bij zijn zuster die net uit Rusland was gekomen, zei men dat de arme stumper een rugzak had verduisterd met tulpen, puddingpoeder, rumbonen, rundvlees, truffels, bevroren hutspot alsmede een plunjezak vol Turkse kunstbloemen, augurken en een opblaasbare rubberboot met een ingebouwd luchtbed. Na iedere les werd hij opgesloten in een cel met alleen een klein krukje om op te zitten. Er was dus geen plaats om een dutje te doen want het krukje stond bekneld tussen twee stalen stutten en er was geen andere ruimte om te benutten. Er was ook niets om te nuttigen want de kantine was opgegaan in vlammen en de Turkse bewakers waren nog druk bezig met blussen. Ondanks de opgelopen rugklachten en ietwat versufte toestand slaagde Atta er in om zonder enige hulp en alleen wat gepruts aan het verroeste hangslot zijn gedurfde ontvluchtpoging te bewerkstelligen. Gelukkig had de bijna uitgehongerde jongeman wat geld bij zich om een halve Turkse tulband te kopen. Hij zat van het zoete spul te smullen want hij lustte het als geen ander. Om zijn geluk niet meer te verprutsen, verdiende hij het uitgegeven geld met bloemen plukken; eerst nog wat stuntelig maar al vlug snel genoeg om zelfs neusdruppels te kunnen kopen.

Juffrouw Krultang was ontzettend blij met zijn komst vooral omdat zij eerst verloofd was geweest met Gerrit Grutto, een stuntelige kunstschilder, een klungelige slungel, een nutteloze sufferd met een bleke snufferd en een dubbele kin, een gulzige en vraatzuchtige sukkel met een punthoofd vol pukkels van de vele muggenbeten en zo hard als die van Jut. Hij was niet zo snugger als een schildpad en ook niet vlugger. Gerrit leek veel op een kruising tussen een huismus en een wurgslang want als kind werd hij beetgepakt door de slurf van een kwaai olifant toen hij de kolossus bestookte met een proppenschieter. Alle omstanders lachten zich natuurlijk een bult. Sindsdien verloor de knul zelfs zijn weinige benul en dat is beslist geen flauwekul.

Jet

zinnen om uit te voeren

- Zoek een **speld**.
- **Tel** tot **elf**.
- Pak een stuk koek en geef mij de **helft**.
- Pak een glas **en** vul het **met melk**.
- Is **er** nog **jam**?
- Ik **heb** een **pen** nodig.
- Doe een **schepje** suiker in mijn thee.
- Is **er** nog **verf** in de kast?
- Pak even een **mes**.
- Is het **scherp**?

Jet *dictee*

- Ik heb een spinnenweb onder mijn bed.
- Ted houdt gelijke tred met Fred.
- Onze chef heeft veel lef.
- Hij greep een herdershond bij zijn staart na te veel gekef.
- Simon Specht had een gevecht op de voorplecht van zijn rijnaak.
- “Hij is er nu slecht aan toe na al dat gedoe”, vertelde zijn opoe.

- De **Tsjech** wist van **heg** noch **steg** op de **snelweg**.
- **Ben** zegt dat zijn kip iedere dag **zes** eieren **legt**.
- **Jet Lekkerbek** brak bijna haar **nek** want het arme **mens** viel van een wandrek in een ton met hete **pek**.
- **Ernst Inktvlek** heeft toen ook zijn **nek** **verrekt** want hij had zich te **ver** **uitgestrekt**.
- **Nel** van de **Rebellenclub** zit niet goed in haar **vel** want haar hart klopt te **snel**, en haar linker long zit in de **knel**.
- Vroeger kostte koek van Van **Delft** maar de **helft**.

- De oudste **telg** van de **Belg** heeft een achterwiel zonder band, dus **het** kind fietst op de **velg**.
- **Bet** Veiligheidsspeld verdient veel **geld** met **het** maaien van **het** voetbalveld.
- **Melk** is goed voor **elk**.

JET
SPREEKWOORDEN

- De **berg** heeft een muis gebaard.
- Gouden **bergen** beloven.
- Als de **berg** niet tot Mohammed komt, dan zal Mohammed tot de **berg** gaan.
- **Bergen** en dalen ontmoeten elkaar niet, doch mensen wel.
- **Bergen** verzetten.
- Hij is de **berg** over.
- Onder de dekmantel van vroomheid.
- De **derde** streng maakt de kabel.
- Wij zitten bij de **derde** deur.
- Van zulke mannen gaan er **dertien** in een dozijn.

Liesbeth kocht een auto met een trommelrem
Binnen een dag zat het rotting klem
De verkoper en wel tien monteurs
reden er terstond mee naar de Koopmansbeurs.
In plaats van olie zat het ding vol jam.

Op de brug voor het Centraal station
zat Jopie Schouten met zijn goedgestemde accordeon
Hij begeleidde zelfs Willem Kila
die in de Jordaan woonde en niet in een villa.
In de jaren zeventig verdween Jopie met de noorderzon.

Janus Cabalt was de bekendste poppenspeler van zijn tijd;
zijn voorstellingen waren altijd heel goed voorbereid.
Hij begon altijd met stereotype opmerkingen
uit de mond van Janklaassen en andere versterkingen.
Zijn weduwe raakte haar bijnaam “poppenkassie” nooit kwijt!

- Elk vist op zijn tij
- Hij heeft ze achter de elleboog.
- Rood haar en elzenhout is op geen goede grond gebouwd.
- Van elzenhout geen eiken spaanders.
- Een gek kan meer vragen dan zeven wijzen beantwoorden kunnen.
- Met iemand de gek scheren.
- Iemand voor de gek houden.
- De gek steken met iets of iemand.
- Hij wil het met de gek beslaan.
- Zij werken als gekken.

- De gekken krijgen de kaart.
- Elke gek heeft zijn gebrek.
- Alle gekheid op een stokje.
- Sint Nicolaas is wel goed, maar niet gek.

- Twaalf ambachten, **dertien** ongelukken.
- 't Gaat als een **dertien**.
- Hij kwam te **elfder** ure.
- 't Gaat er op zijn **elf** en dertigste.
- **Elf** is het gekkenummer.
- 't Is daar altijd **elf** ogen.
- **Elk** zorgt voor zichzelf en God voor ons allen.
- **Elk** moet zijn eigen pakje ter markt dragen.
- **Elk** veegt voor zijn eigen deur.
- **Elk** heeft genoeg in eigen tuin te wieden.
- **Elk** wat wils.
- **Elk** zijn deel van de stokvis.
- **Elk** het zijn.
- **Elk** kent zijn eigen zeer het best.
- **Elk** zijn meug.
- **Elk** moet met zijn eigen huid naar de looier.

- Dat is zoveel waard, als een gek er voor geven wil.
- Gekken en dwazen schrijven hun namen op deuren en glazen.
- Een gek, die zijn ganse geest uitzegt.
- Eén gek maakt honderd.
- 't Is geen gek die het voordoet, maar die het nadoet.
- Men moet nooit goed geld naar kwaad geld gooien.
- Hij verdient geld als water.
- Dat is geld in 't water smijten.
- 't Geld groeit mij ook niet op de rug.

2 spreekwoorden

- 't is brandhout voor de hel.
- Ik heb het voor de poorten van de hel weg moeten halen.
- 't Is hier zo donker als de hel.
- Het is zo helder als koffiedik.
- Er loopt een scheepje van de helling.
- De heler is zo goed als de steler.
- Waren er geen helers, er waren geen stelers.
- Op de helling nemen.
- Hij is met de helm geboren.
- Wie een paard uit de wei wil halen, slaat het beest niet eerst met het helster tegen de kop.
- Iemand tot op het hemd uitkleden.
- Hij staat in zijn hemd.
- Men vroeg hem daar 't hemd van 't lijf.
- Het hemd is nader dan de rok.

- Kapitein Rondhemd.
- 't Laatste hemd heeft geen zakken.
- Al moet het hemd over de rok, de mode moet gevolgd worden.
- Iemand een roodhemdrok aantrekken.
- Een wijze hen legt wel eens een ei in de netelen.
- 't Is een Jan Hen.
- 't Is een hennetaster.
- Dat is de hen die de eieren legt.
- De hennen die het meest kakelen, leggen de meeste eieren niet.

3 spreekwoorden

- Men kan het geld van de bomen niet schudden.
- Tijd is geld.
- De een moet je geld geven, de ander moet je betalen.
- Geld regeert de wereld.
- Geld is de ziel van de negotie.
- Wie geld heeft kan stoet (wittebrood) kopen.
- Wie geld heeft, heeft het geweld.
- Zij hebben het geld niet, maar het geld heeft hen.
- De één kan meer met de zak dan de ander met het geld.
- Voor geld kan men de duivel laten dansen.
- 't Geld is rond.
- Geld moet rollen.
- 't Geld is de zenuw van de oorlog.
- Geld verzoet de arbeid.
- Geld stinkt niet.

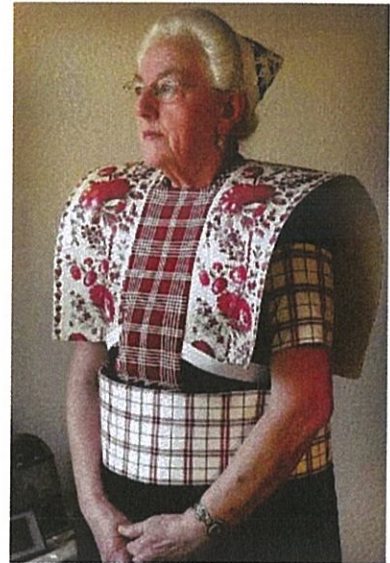
- Hij maakt van het geld zijn afgod.
- Geld zoekt geld.
- Een man zonder geld is een lijk.
- 't Geld is een sleutel die op alle sloten past.
- Geld is een goede dienaar, maar een slechte meester.
- Gereed geld dingt scherp.
- 't Hek is van de dam.
- Als 't hek van de dam is lopen schapen overal.
- Hij laat te veel wind door de hekken waaien.
- Hij is bij 't hek.
- De hekken zijn verhangen.
- Hij ziet er uit alsof hij de hel heeft aangeblazen.

jet

	brennen	denken	helpen	schenken	sterven
ik	<i>brenn</i>	<i>denk</i>	<i>help</i>	<i>schenk</i>	<i>sterf</i>
jij u hij zij	<i>brennt</i>	<i>denkt</i>	<i>helpt</i>	<i>schenkt</i>	<i>sterft</i>
wij jullie zij	<i>brennen</i>	<i>denken</i>	<i>helpen</i>	<i>schenken</i>	<i>sterven</i>
	<i>gebracht</i>	<i>gedacht</i>	<i>geholpen</i>	<i>geschonken</i>	<i>gestorven</i>
ik jij u hij zij	<i>bracht</i>	<i>dacht</i>	<i>hielp</i>	<i>schonk</i>	<i>stierf</i>
wij jullie zij	<i>brachten</i>	<i>dachten</i>	<i>hielpen</i>	<i>schonken</i>	<i>stierven</i>
	<i>bracht je?</i>	<i>dacht je?</i>	<i>help je?</i>	<i>schenk je?</i>	<i>sterf Je?</i>
	treffen	trekken	vechten	verbergen	werpen
Ik	<i>tref</i>	<i>trek</i>	<i>vecht</i>	<i>verberg</i>	<i>werp</i>
Jij u hij zij	<i>treft</i>	<i>trekt</i>	<i>vecht</i>	<i>verbergt</i>	<i>werpt</i>
wij jullie zij	<i>treffen</i>	<i>trekken</i>	<i>vechten</i>	<i>verbergen</i>	<i>werpen</i>
	<i>getroffen</i>	<i>getrokken</i>	<i>gevochten</i>	<i>verborgen</i>	<i>geworpen</i>
ik jij u hij zij	<i>trof</i>	<i>trok</i>	<i>vocht</i>	<i>verborg</i>	<i>wierp</i>
wij jullie zij	<i>troffen</i>	<i>trokken</i>	<i>vochten</i>	<i>verborgen</i>	<i>wierp</i>
	<i>tref je?</i>	<i>trek je?</i>	<i>vecht je?</i>	<i>verberg je?</i>	<i>werp je?</i>
	zeggen	zenden	zwemmen		
ik	<i>zeg</i>	<i>zend</i>	<i>zwem</i>		
jij u hij zij	<i>zegt</i>	<i>zendt</i>	<i>zwemt</i>		
wij jullie zij	<i>zeggen</i>	<i>zenden</i>	<i>zwemmen</i>		
	<i>gezegd</i>	<i>gezonden</i>	<i>gezwommen</i>		
			<i>n</i>		
ik jij u hij zij	<i>zei</i>	<i>zond</i>	<i>zwom</i>		
wij jullie zij	<i>zeiden</i>	<i>zonden</i>	<i>zwommen</i>		
	<i>zeg je?</i>	<i>zend je?</i>	<i>zwem je?</i>		

Jet *leesvaardigheid*

wraak

Je moet maar lef hebben. Een gepensioneerde metselaar en zijn bejaarde metgezel reisden naar een bergachtige streek in Amerika om een hele steile berghelling te beklimmen. Hun motto luidde, “Hoe moeilijker het traject, hoe liever.” Het betekende gelijk dat er geen andere sterveling was te bekennen want drenkelingen, steltlopers en relschoppers met hun echtgenoten blijven uiteraard aan lager wal.

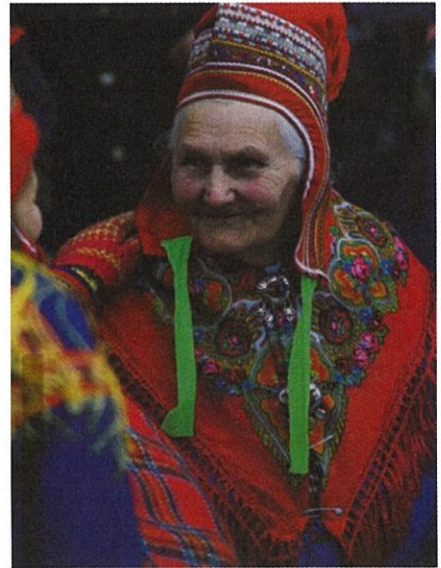
Halverwege de helling was een pergola gebouwd om even uit te rusten; een kleine wenteltrap verschaftte de toegang. De vorige bergbeklimmer moet een pechvogel zijn geweest want zijn skelet, zo te zien van een melkboer want er zaten nog een paar melktanden in zijn kunstgebit, lag op zijn sterfbed in de hoek met eronder zijn zwemvest en zijn werphengel. Hij was dus kennelijk ook zijn erfenis misgelopen. Zijn rechterarm was gebroken. Omdat zijn groteske hoofd met nog steeds groeiende pikzwarte wenkbrauwen scheef op zijn nek stond was hij hoogstwaarschijnlijk overleden aan een hevige nekkramp; heel ongunstig dus voor een ex-hartpatiënt. In zijn versleten achterzak zat een kaartje voor een enkele reis naar het Rembrandt museum. Een ekster en een wat oudere sperwer vlogen in en uit de pagode; waarschijnlijk om de aandacht van de dichtstbijzijnde sheriff te trekken. Een nog net levende terriër waakte bij het stoffelijk overschot; te moe om te keffen. Het dier zette alleen maar grote ogen op, zo groot als die van een zwemmende schelvis. Zelden hadden de mannen iets dergelijks meegemaakt. Vanaf de pergola genoten de klimmers van een ongekend mooi vergezicht, minstens tot aan de westkust maar niet zo ver als Tsjechië natuurlijk want dat ligt verder. De uitkijkpost was gebouwd als een middeleeuwse vesting en waarschijnlijk gevestigd aan het begin van de vorige eeuw. Het bouwwerk zag er dus niet uit als een modern hotel of motel. Het was ook geen plek om een kermis op te zetten; dat gebeurt meestal elders. Het was slechts een plek om dekking te zoeken tegen de elementen, niet een kantoor

om veldlopen of paardenrennen te organiseren want dat is meer de taak voor een sneldienst. Gelukkig had de metselaar een kettingzaag bij zich om van de omringende berken een kist te maken, groot genoeg om de botten er kaarsrecht in te leggen. De kist kreeg zelfs een beige verfje want de metgezel had toevallig een verfroller bij zich. Ook had hij een heggenschaar om de maar steeds doorgroeiende nagels bij te knippen en een snelbinder om de deksel dicht te houden bij een eventuele wervelwind.

De mannen bleven daarna nog een week om even bij te komen. Zij hielden zich in leven met gemberbier, speklappen en rode bessen.

De metselaar was eigenlijk een knettergekke vetkuif en zijn metgezel een grote kletsmajoor die met een sneltreinvaart kletskoek stond te kwebbelen door middel van een irriterende effen stem. Na een paar dagen stelde de metselaar voor om een weddenschap aan te gaan want hij vond het ook wel eens prettig om in totale stilte te zitten; het voortdurende geklets en de opschepperij werd hem toch te kwetsbaar. Hij stond zelfs op het punt zijn collega om zeep te helpen maar hij wilde zijn nog ongekerfde kerfstok in goede staat houden. Hij zou twee dagen niet eten als zijn metgezel een uur lang zijn kop hield. Hij stond er versteld van dat de man bereid en zelfs in staat was zijn nare gewoonte af te remmen. Helaas begon hij de metselaar te pesten door zijn bord te vullen met twee keer zoveel als normaal. Wat de metselaar betreft was het dus een kwestie van grote zelfbeheersing en dat moest eerst even wennen. Hij begon aanvankelijk wat te dreutelen maar ging uiteindelijk naar buiten om wat rond te zwerven ondanks de zware plensbuien. Hij werd dus kleddernat. Op een gegeven moment hoorde hij een groot rotsblok naar beneden denderen, te laat om zijn vijand te herkennen. Samen daalden zij neer als een rembourszending.

Jet limericks

Mijn zuster zou gaan trouwen met een vent uit Gent.

Zij had hem leren kennen in zijn nieuwe patat tent
Op de eerste dag begon de malaise,
niemand lustte z'n friet zonder mayonaise.

Wie wil nu houden van zo'n arme krent?

Kleine Greetje uit Den Helder

woonde niet op zolder maar in een kelder.

Tijdens een zenuwslopende nachtmerrie
met rode vlammen en een heleboel herrie,
snelde ze naar een brandmelder.

Een steenhouwer uit Lekkerkerk

kreeg een bestelling voor een hele grote grafzerk.

Hoe langer hij beitelde en schuurde,
des te langer het duurde.

Uiteindelijk was hij voor zichzelf aan 't werk.

Teun *dictee*

- Ome **Teun** heeft zijn **keu** gebroken toen hij zijn **reu** ermee wilde bestoken.
- Een **sleuf** is net zoiets als een groef of een **gleuf**.
- De **zeug** nam een grote **teug**; het was dus beslist niet tegen **heug** en **meug**.
- Jantje vindt het niet **leuk** als zijn **neus jeukt**.
- Wel als hij op een blikje **beukt** totdat het **deukt**.

- De **beul** van Haarlem verhuisde naar Schin op **Geul**.
- Ome **Teun** gaf zijn **zeun** een dreun want hij was ziek van zijn **gekreun**.
- Je bent alleen aan de **beurt** als je niet **zeurt** of **treurt**.
- Jan de **Geus** had eerste **keus**: Hij kon kiezen tussen een dwerg en een **reus**.
- Ome **Teun** houdt van **leut**, daarom gaat hij naar het café op de hoek voor een **neut**.

Teun limericks

De vrouw van een vrolijke tramconductor
had een heel erg slecht humeur.

Zij mopperde op hem in haar droom
schold hem uit zonder enige schroom.

Echtscheiding stond dus voor de deur.

Een blinde straatventer liep met potloden te leuren
in etuitjes met wel vijf verschillende kleuren.

Aan het eind van de dag was hij uitverkocht
want hij had de hele stad bezocht
en geklopt op wel duizend deuren.

TEUN

SPREEKWOORDEN

- Dat kan niet door de **beugel**.
- Iemand de **beurs** lichten.
- Met gesloten **beurs**.
- 'De **deugd** in het midden', zei de duivel, en hij ging tussen twee kapucijners zitten.
- 'De **deugd** moet eruit' , zei Besje, en zij sprong over een stro.
- De **deugd** ziet hem uit de ogen als de **beul** de barmhartigheid.
- **Deugd** verheugt.
- **Deugd** baart vreugd.
- Met de **deur** in huis vallen.
- Voor de rode **deur** komen.
- Dat doet de **deur** dicht.
- Daar staat weer heel wat voor de **deur**.
- Elk moet voor zijn eigen **deur** vegen.

- Ik heb het voor de **deuren** van de hel moeten weghalen.
- Hij kwam door een winderige **deur** binnen.
- Het staat achter de schuine **deur**.
- Een open **deur**, een open mond.
- Die wil luisteren aan **deuren**, moet het dikwijls diep **betreuren**.
- Wordt de ene **deur** voor je gesloten, dan gaat de andere **deur** weer voor je open.
- Hij klopt niet aan de **deur** waar hij in wil.
- Hij staat in de **geur**.
- Het doen tegen **heug** en **meug**.
- Met iemand **heulen**.
- Hij heeft het op zijn **heupen**.
- De **jeugd** is er nog niet uit.
- Wat mij niet **jeukt**, dat krab ik niet.
- Vette **keuken**, magere **beurs**.

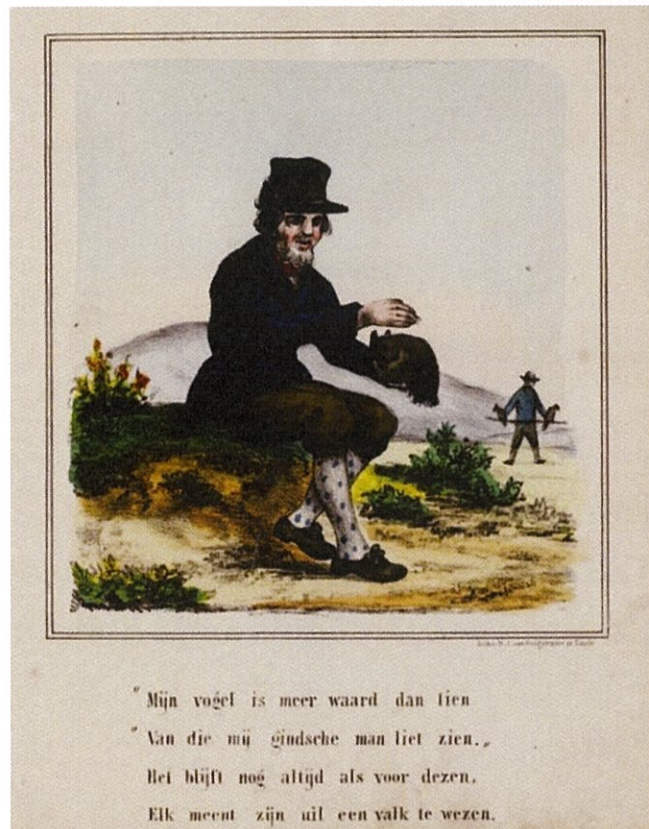

Breughel

2 spreekwoorden en gezegden

- Vette keuken, magere erfenis.
- Keulen en Aken zijn niet op 1 dag gebouwd.
- Hij kijkt alsof hij het in Keulen hoort donderen.
- Met dat mes kun je op je gat naar Keulen rijden.
- Keur baart angst .
- Die de keur heeft, heeft de kwel.
- Ik wil om de keur niet van de balk vallen.
- Te kust en te keur.
- Hij moet kleur bekennen.

- Ze hebben kleuren als boeien.
- Zij heeft een kleur als melk en bloed.
- Iets in geuren en kleuren vertellen.
- Kreupel wil altijd voordansen.
- Kreupel of koning.
- Een leugen om bestwil is geen zonde.
- Als is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt hem wel.
- Leugens hebben korte benen.
- Een leugenaar moet een goed geheugen hebben.
- Jonge leugenaars, oude dieven.

Teun *leesvaardigheid*

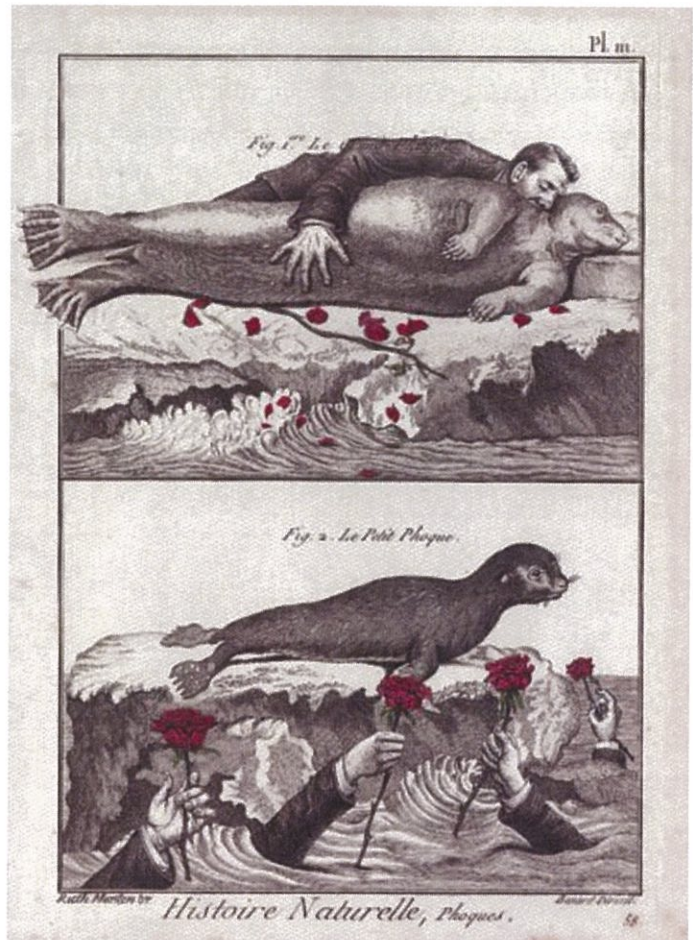
Huiszoeking

Een deurwaarder belde aan tijdens een open dag bij de nogal kleurloze boerderij van een nogal kleurloze keuterboer in Terneuzen. Zijn twee kinderen Fleur en Teun waren jeugdige en ondeugende deugnieten die op het lumineuze idee waren gekomen om gestolen sleutelringen met leukoplast aan elkaar te plakken om ze daarna keurig op te bergen in hun geheime schuilplaats in het kreupelhout ergens in de heuvelachtige omgeving. Op latere leeftijd zouden de sleutels gebruikt worden om beurtelings deuren van huizen en auto's te openen. De sleutelposities van de gedupeerden was echter desastreus. De meest uiteenlopende mensen waren slachtoffers van deze reusachtige onderneming: vrachtwagenchauffeurs, keurmeesters, auteurs, acteurs, jongleurs, monteurs en zelfs rechercheurs hetgeen tot heel wat gezeur leidde.

De boer had beslist geen idee wat zijn kinderen uitspookten. Zijn vrouw was overleden en hij had het zelf veel te druk met het fokken van veulens, zeugen en neushoorns. Zondags verkocht hij kneusjesieren met een klein deukje erin aan alle leden van de familie Beukenhout in Schin op Geul, componisten van weinig melodieuze treurmuziek voor een begrafenisonderneming nabij het Keukenhof. Alhoewel de boer wel wist dat zijn kroost niet het voorbeeld van deugdzaamheid was keek hij toch wat beteuterd. Hij was ietwat humeurig en zelfs wat sikkeneurig want hij was net teruggekeerd van een bezoek aan een hypnotiseur in Leuven. De boer was namelijk een reumapatiënt met een slecht heupgewricht en twee gekneusde sleutelbenen.

De deurwaarder verdacht de kinderen maar kon niets bewijzen. Toen ze op het matje geroepen werden, keken de kinderen alsof ze het in Keulen hoorde donderen. Hun leugens maakten het er niet makkelijker op. Ze deden net of hun neuzen bloedden en de zaak was dus net zo mysterieus als voorheen.

De deurwaarder vertrouwde het niet en toonde een machtiging dat hem in staat stelde een volledige huiszoeking te doen. De boer had dus geen keus. Vooral niet toen de deurwaarder dreigde twintig speurhonden in te zetten. De boer draaide toen bij als een ooievaar met een lamme vleugel. Na wat getreuzel en wat gezeur liet hij de man binnen, niet om gezellig te keuvelen of een glaasje likeur te drinken natuurlijk.

Het speurwerk was beslist geen peulenschil. Ofschoon de deurwaarder milieubewust was en honderd procent nauwkeurig, veranderde de boerderij toch in een soort rommelmarkt. Meubels en leunstoelen lagen ondersteboven. Dozen met steunzolen en onderdelen van ouderwetse mitrailleurs werden opengescheurd. De vervuilde, gekreukelde en poreuze overgordijnen vormden een treurige hoop; er zat meer stof in dan in de Sahara woestijn, zelfs niet goed genoeg om stofdoeken van te maken.

Het eindresultaat was hartverscheurend. De handen van de boer jeukten af en toe. Hij stond vaak te kreunen als een van zijn zieke zeugen. In het begin vertoonden zijn ogen nog een paar vurige vonkjes van een nog smeulend vuur dat geleidelijk uitdoofde als het leven van gesneuvelde soldaten tijdens de eerste Wereldoorlog.

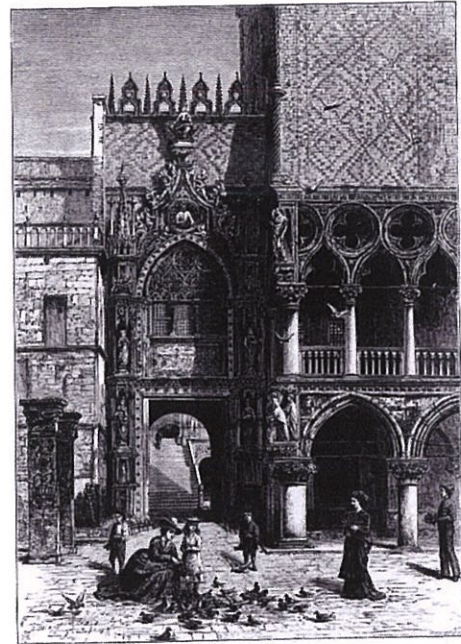
- Ruurt stuurt zijn nieuwe auto door de hele buurt.
- Hij rijdt te hard, dus ik weet niet hoe lang het duurt.
- Uw kanarie is vrij schuw!
- Ja, mijn zoontje gaf haar een duw!
- Tante Guurtje stookte een vuurtje, maar na een half uurtje leek het wel vuurwerk.
- Toen een bruuft van een kerel tegen mijn vrienden spuwde, duwde zij hem in de luwte van een stuwdam.

- Maak geen **ruzie**, anders krijgen jullie geen vla met **muesli**.
- Jaap **Ulevel** is niet **gehuwd**; hij heeft het **huwelijk** altijd **verafschuwd**.
- Toch jammer dat hij ietwat **verruwd**.
- Een jonge **rekrut** lag voor Pampus binnen een **minuut**.
- Hij raakte meteen al in **dispuut**.
- De hele **buurt** zat op de tribune naast de **lagune**.
- **Neptunus** heeft **allure**; U kunt over hem lezen in onze **brochure**.
- Er is zelfs iets over zijn laatste **blessure**; de behandelende geneesheer was een dure.
- Mijn **buurvrouw** eet veel haring; niet zoute, alleen maar **zure**.
- Maartje zit uren figuren te **borduren**.

- Zij kookt nooit dus haar man heeft heel wat te verduren.
- Edward wil wel zijn auto verhuren aan zijn burens mits hij zelf mag sturen.
- Guurtje is een bestuurslid in ons bestuur, want zij houdt niet van dictatuur.
- Voor haar is het een heel avontuur.
- Deze studiebol heeft een studiebeurs; daarom zit hij iedere dag in de studiezaal.
- De vuurvreter inhaleerde een vuurvliegje in plaats van zijn vuurvlam.
- Hij ligt nu opgebaard in het vuurwerkmuseum.
- Onze pastoor verafschuwde ons huwelijk.
- Niet alleen vindt hij het gruwelijk, maar zelfs absoluut afschuwelijk.
- Op een keer voelde ik hem aan de tand.

ENTRANCE TO THE DOGES PALACE, VENICE

Vuur

limericks

Een walvisvaarder uit Pieterburen

Stond op de uitkijk te turen.

Plots zag hij iets verdachts.

Dat gebeurt natuurlijk altijd 's nachts.

Het gebeurt niet vaak dat je een onderzeeër op je af ziet sturen.

Vuur

spreekwoorden

- Beter een goede **buur** dan een verre vriend.
- Beter **duur** dan niet te koop.
- Zij gaat in de lange **huur**.
- **Huwelijken** worden in de hemel gesloten.
- De **muren** hebben oren.
- T **schuurtje** moet dicht bij het huisje blijven.
- In de **schuurzak** zitten.
- Zich het **vuur** uit de sloffen rennen.
- **Vuur** en vlam spuwen.
- Die het dichtste bij het **vuur** zit, warmt zich het best.
- Iemand het **vuur** aan de schenen leggen.
- Zij gaat voor mij door het **vuur**.
- Zij zit tussen twee **vuren**.

Vuur *limericks*

Onze buurvrouw is een onguur figuur;
wij voelen ons vaak niet secuur.

 Zij schreeuwt tot 's avonds laat,
 niet alleen in huis maar ook op straat.
Opgedirkt met geglazuurd plamuur.

De *Hollanders* handelden in tincturen
die mensen verlost van hun kuren.

 Jacob had koning Willem III verlost van zijn eksterogen;
 dat was niet eens gelogen.
Hun genezingen zouden nog lang voortduren.

Vuur

leesvaardigheid

Men kan een boek niet beoordelen door alleen maar naar de kaft te kijken.

Toch leken onze buren op het eerste gezicht nogal ongure figuren die via Peru, Aruba en Bermuda naar Utrecht waren gekomen.

De vader is nu jurylid en tevens bestuurslid van een hele voordelige supermarktketen waar, net als de winkel van Sinkel, van alles te koop is; tuba's, zuurstokken, sporttenues, herenkostuums met geborduurde ceintuurs, muurschilderingen, menukaarten, butagas, brochures, stormbestendige paraplu's, studiegidsen, schuurpapier, natuurproducten, computers, vreemde valuta, duurzame stuurwielen voor duwbotten op stuwdammen en lagunes, muziek voor musici, huwelijkscadeaus alsmede vurenhouten meubelen. Zijn vrouw Truus houdt de boeken bij.

Sommige zonen zijn nog jonge rekruten, anderen robuuste huursoldaten in naburige landen. Als voorbereiding hadden zij een jaar doorgebracht in een kuuroord om illusies over gewonnen veldslagen in concrete banen te leiden zodat er geen excuses naar voren gebracht konden worden. Huwen was uit den boze want door geruzie met huilende kinderen zouden zij alleen maar overstuur raken. Zij leerden ook hoe je kunt fonduen zonder het bijzijn van een ongedurige of zelfs al te vurige echtgenote.

Papa Gustavo of gewoon Guus bleek echter een sluwe en beroemde stuurman te zijn geweest die het meeste geld voor het oprichten van de supermarkt had verdiend met koorddans in de luwte van twee wolkenkrabbers op Cuba. Als kind had hij al een studie gemaakt van de fijne kneepjes in het gevaarlijke vak. Zijn carrière zou echter niet lang duren. Onder het gejubel van vele arme en verruwde kinderen uit de achterbuurten werd hij namelijk naar beneden geschoten vanuit een voetbaltribune tijdens een van de vele burgeroorlogen. De kinderen dachten eerst dat het een deel was van zijn optreden, maar bij het zien van het nogal afschuwelijk en luguber toneel als gevolg van de onverwachte gruweldaad, barstten zij allen in tranen uit. Het leven van Guus hing toen aan een minuscuul draadje.

Dankzij zijn avontuurlijke natuur kwam hij er weer bovenop; figuurlijk gesproken natuurlijk want het koorddansen behoorde tot het verleden.

Toch kon hij het af en toe niet nalaten om onze kinderen een paar van zijn kunstjes te leren om hun klasgenoten tijdens het middaguur te kunnen vermaken.

Vuur

	huwen	sturen	borduren	jubelen
Ik	huw	stuur	borduur	jubel
Jij , u , zij	huwt	stuurt	borduurt	jubelt
Wij, jullie, zij	huwen	sturen	borduren	jubelen
	gehuwd	gestuurd	geborduurd	gejubeld
Ik , jij, u, hij, zij	huwde	stuurde	borduurde	jubelde
Wij, jullie, zij	huwden	stuurden	borduurden	jubelden
	Huw je?	Stuur je?	Borduur je?	Jubel je?

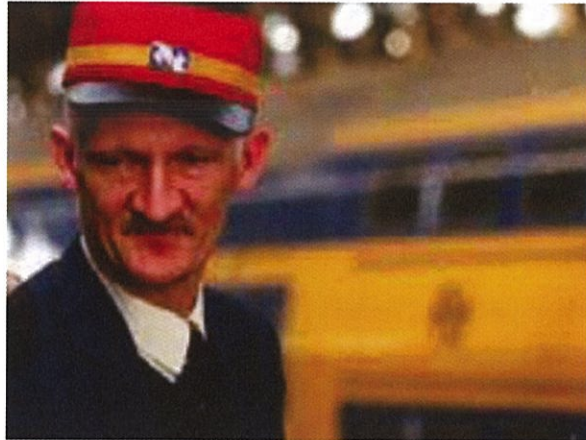

zinnen om uit te voeren

- Doe wat water bij de **wijn**.
- Het is **tijd** om naar bed te gaan.
- **Schrijf** een **vijs**.
- **Kijk** eens of er post is.
- Pak mijn nagel**vijs** even.
- Is er nog **lijm**?
- Teken een kromme **lijn**.
- **Slijp** mijn potlood even.
- Neem maar wat **ijs** uit de koelkast.
- **Bijt** een stuk uit deze appel en geef **mij** de rest.

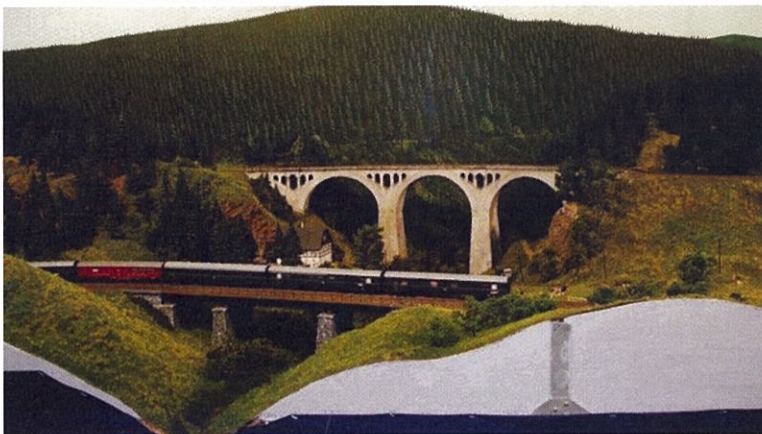

Gijs

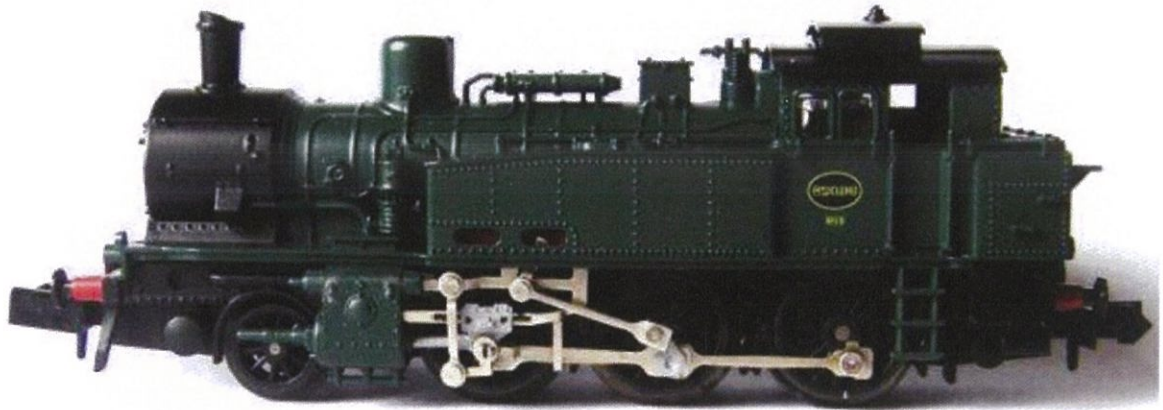

- Ik ben **vrij**.
- Zij zijn **blij** voor mij.
- Op **tijd** naar bed voor de **wedstrijd**.
- Zij **wijdt** zich aan haar zuster die aan blindheid **lijdt**.
- **Blijf** van mijn **lijf**.
- **Zijn** vrouw is buiten **kijf** een goed **wijf**.
- Zij **wrijft** zijn hele **lijf** als het zo **stijf** is als een schietschijf.

- **Hij hijgt** wanneer **hij zijn rijglaars** vast **rijgt**.
- Een vent uit Zwaagdijk kocht alle huizen in een nieuwe **wijk**.
- **Hij** is namelijk stinkend **rijk**.
- Kees **Kwijn** uit IJlst zwom **vijf mijl** in de **Nijl** volgens een nieuwe zwemstijl.

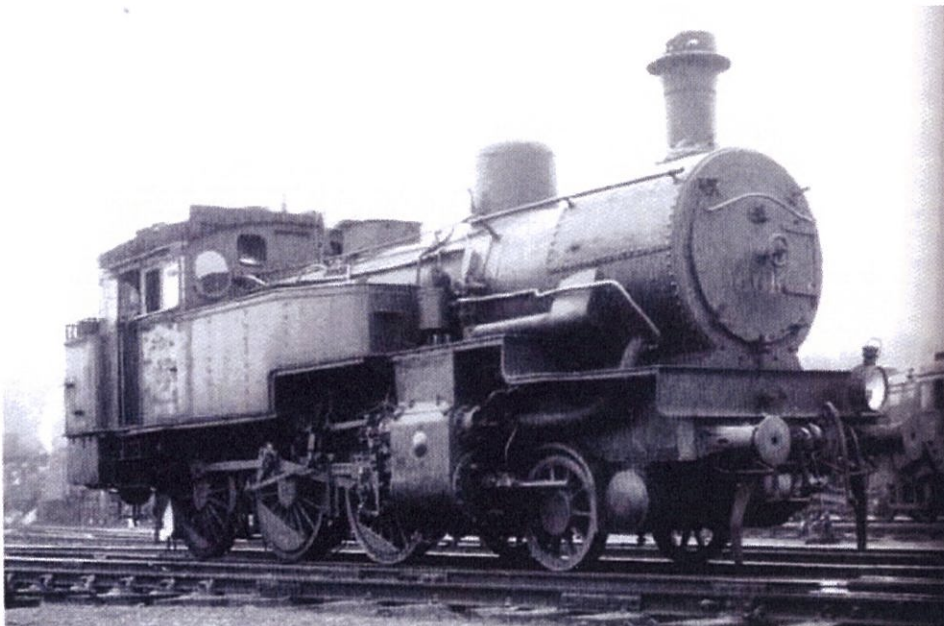

- Siem **Slijmbal** lijmt **rijmpjes** aan elkaar om geld in te zamelen voor een nieuw altaar.

- Een **lijpe** vent uit De **Rijp** sloeg een schreeuwend **viswif** met een verroeste **gaspip**.
- **Gijs** haalde eindelijk zijn **rijbewijs**, want hij is niet **goedwijs**.
- Hij begon met **vijfentwintig**, maar nu is **hij grijs**.
- Kees **Krijt** viel in een **bijt**; nu is hij zijn sloffen **kwijt**.
- **Gijs** heeft **bijles** in **bijwoorden** en **bijzinnen**; **hij** moet nu van voren af aan beginnen.
- Onderweg viel **hij** van **zijn rijwiel** op de **rijksweg** en brak **zijn dijbeen** alvorens **hij bij** de **bijleraar** verscheen.

- Door een sterke **zijwind** viel **hij** **zijwaarts** op een **zijspoor** en kon dus niet verder door.
- Een **Bijbelse** pastoor **wijdde** zich geheel aan het leren **autorijden** op gezette **tijden** om de Paus te **verblijden**.
- **Hij** werd echter nooit een goede **rijder**, want **hij** was een **zenuwlijder**.
- **Thijs Tijdbom** won een **tijdrit** in Bennekom.
- Hij stond daarna **wijdbeens** in een **tijdschrift**.

- Ik **twijfel** of ik goeie **cijfers** krijg; ik ben al **blij** met **vijfjes**.
- Stella **Stijfkop** won haar **vijfde** **vijfkamp** **tijdens** een zomerkamp.
- Kinderen die **zwijgen** krijgen **vijftig** **vijgen** om aan elkaar te **rijgen**.
- De **rijken** **prijken** hun **rijke** huizen in de dure **buitenwijken** of langs de **Hollandse zeedijken**
- Ook **rijksdom** komt met gebreken is gebleken.

- Iedereen gaat **lijkbleek** weg en **stijf** als een **strijkplank** in een **lijkswagen**.

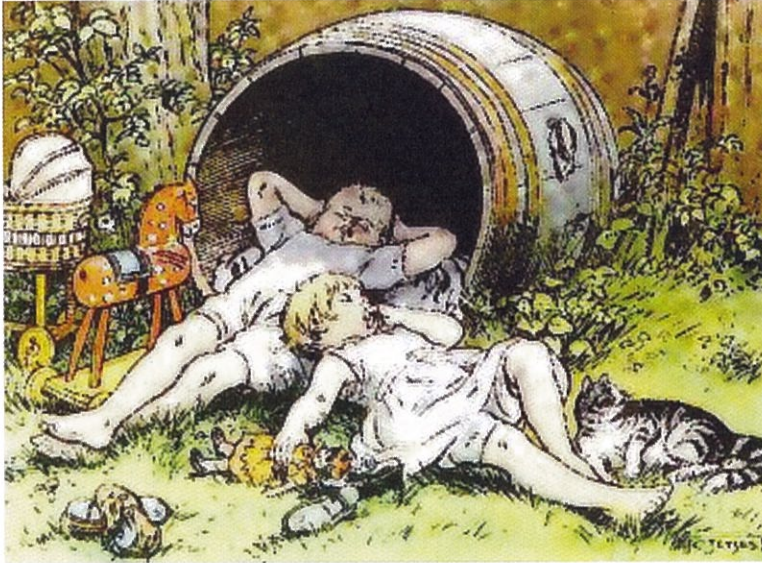

- **Nijlpaarden** zijn niet zo **stijlvol** als **pijlsnelle pijlen**.
- Tante Lies heeft geen **slijmvlies**.
- Wilde **zwijnen** vind je niet in kolen**mijnen**.
- Een **lijnbus** gaat niet altijd **lijnrecht**.
- Het is erg **pijnlijk** om op een **pijnbank** te liggen.
- **Rijnaken** varen vaak langs Duitse **wijngaarden**
- Een Amsterdamse Jood was **schijnbaar schijndood**.

- Je moet nooit in **rijpe** vruchten **knijpen**, ook al liggen ze voor het **grijpen**.
- Onze **sijsjes** krijsen valse **wijsjes**
- Ouwe **lijsters** en **vrijsters** **zijn** vaak het spoor **bijster**.
- Willem **IJsbeer** verkoopt **ijsbergsla** vanuit een **ijskoude** en eeuwenoude **ijskar**.
- Als de vis niet wil **bijten**, kun je ze ook niet terug in het water **smijten**.
- **Vijf lijvige viswijven** stonden met elkaar te **kijven** tegen **vijven**.
- Kees **Rijvers** voetbalt al lang niet meer.
- Niet veel **schrijvers** **schrijven** over vis**vijvers**.

Gijs limericks

Een crimineel uit Leiden

wilde zijn maat uit de gevangenis bevrijden.

Hij plaatste stiekem een ladder

maar werd gebeten door een adder;

toen moest hij meteen naar het ziekenhuis toe rijden.

Een tuinder in een hutje aan de spoorlijn

had opeens veel last van oorpijn.

Hij fietste naar de apotheek

in het dichtstbijzijnde Leek.

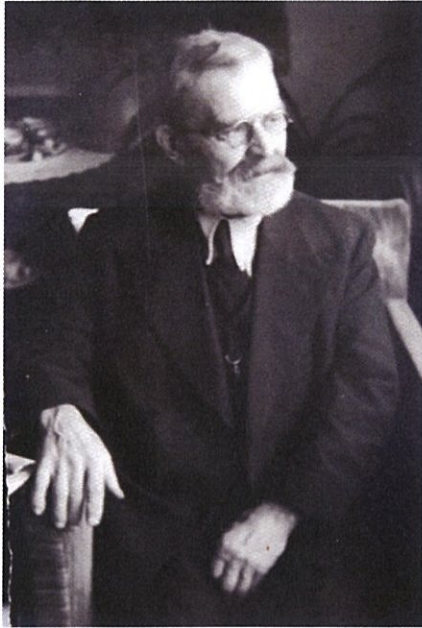
Hij reed in een sloot want hij wilde iedereen voor zijn.

2 spreekwoorden en gezegden

- Dat is de mijl op zeven.
- 't Gaat met een zevenmijlsvaart.
- Hij gaat er met zevenmijlslaarzen overheen.
- Hij weet geen onderscheid tussen mijn en dijn.
- Hij heeft meer pijlen op zijn boog.
- Hij heeft al zijn pijlen verschoten.
- Hij vliegt als een pijl uit de boog.
- 't Is de pijn niet waard.
- 't Scheelt hem in de pijnappel.
- Iemand op de pijnbank leggen.
- Hij zal een lelijke pijp roken.
- Eén valse pijp bederft het hele orgelspel.
- Wie in het riet zit kan pijpjes maken.
- Hij houdt zijn pijpen in de zak.
- Naar iemands pijpen dansen.
- Elke pijper heeft een deuntje.
- Hij kan rijden en omzien.
- Rijden en rossen.
- Zoals het rijdt en vaart.
- Wie wordt van geven rijk?
- Rijken en armen ontmoeten elkaar.
- Rijk huis is niet altijd rijkmans huis.
- Rijkdom en een dubbeltje kennen elkaar.

- Hij ligt in de **lij**.
 - Na lijden verblijden.
 - 't Heeft niets om 't lijf.
 - Aan mijn lijf geen polonaise.
 - Het vege lijf redden.
 - Ze trekken één **lijn**.
 - Langzaam aan dan breekt het **lijntje** niet.
 - Ze trekken de **lijn**.
 - **Lijntrekkers**.
 - Men heeft hem aan 't **lijntje** gehouden.
 - Men heeft het met een zacht **lijntje** daartoe gebracht.
 - Met een zoet **lijntje**.
- Dat zet geen zoden aan de **dijk**.
 - Bij iemand in 't gevlj komen.
 - Hij ligt op **gijpen**.
 - Twee kijven, beide schuld.

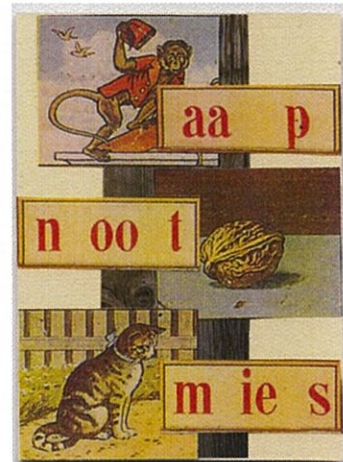

- De **bijl** ligt reeds aan de wortel van de boom.
- Hij is het **bijltje** kwijt.
- Men vindt in alle wateren geen **bijl**.
- **Bijl** en blok zijn behouden.
- Waar de **bij** honing uitzuigt,
zuigt de spin vergif uit.
- De **bijbel** van 52 bladen.
- Hij hakt er met een grote **bijl** op in.
- Hij legt het **bijltje** erbij neer.
- Ik heb al zo lang met dat **bijltje** gehakt.
- We moeten **bijleggen**.
- Hij is weer aardig **bijgespijkerd**.

Wilma van der Weide moest nablijven
om honderd keer 'ik mag niet slaan' op te
schrijven

Meester Wijsneus was het beu;
zij bestookte iedereen met een
biljartkeu.

Toen zij hém te lijf ging, begon hij te
verstijven.

Gijs

	begrijpen	blijken	blijven	drijven	glijden
ik	<i>begrijp</i>	<i>blijk</i>	<i>blijf</i>	<i>drijf</i>	<i>glijd</i>
jij u hij zij	<i>begrijpt</i>	<i>blijkt</i>	<i>blijft</i>	<i>drijft</i>	<i>glijdt</i>
wij jullie zij	<i>begrijpen</i>	<i>blijken</i>	<i>blijven</i>	<i>drijven</i>	<i>glijden</i>
	<i>begrepen</i>	<i>gebleken</i>	<i>gebleven</i>	<i>gedreven</i>	<i>gegleden</i>
ik jij u hij zij	<i>begreep</i>	<i>bleek</i>	<i>bleef</i>	<i>dreef</i>	<i>gleed</i>
wij jullie zij	<i>begrepen</i>	<i>bleken</i>	<i>bleven</i>	<i>dreven</i>	<i>gleden</i>
	<i>begrijp je?</i>	<i>Blijk je?</i>	<i>Blijf je?</i>	<i>drijf je?</i>	<i>glijd Je?</i>
	grijpen	kijken	krijgen	lijden	rijden
Ik	<i>grijp</i>	<i>kijk</i>	<i>krijg</i>	<i>lijd</i>	<i>rijd</i>
Jij u hij zij	<i>grijpt</i>	<i>kijkt</i>	<i>krijgt</i>	<i>lijdt</i>	<i>rijdt</i>
wij jullie zij	<i>grijpen</i>	<i>kijken</i>	<i>krijgen</i>	<i>lijden</i>	<i>rijden</i>
	<i>gegrepen</i>	<i>gekeken</i>	<i>gekregen</i>	<i>geleden</i>	<i>gereden</i>
ik jij u hij zij	<i>greep</i>	<i>keek</i>	<i>kreeg</i>	<i>leed</i>	<i>reed</i>
wij jullie zij	<i>grepen</i>	<i>keken</i>	<i>kregen</i>	<i>leden</i>	<i>reden</i>
	<i>grijp je?</i>	<i>Keek je?</i>	<i>Krijg je?</i>	<i>Lijd je?</i>	<i>Rijd je?</i>
	schijnen	schrijven	snijden	stijgen	strijken
ik	<i>schijn</i>	<i>schrijf</i>	<i>snijd</i>	<i>stijg</i>	<i>strijk</i>
jij u hij zij	<i>schijnt</i>	<i>schrijft</i>	<i>snijdt</i>	<i>stijgt</i>	<i>strijkt</i>
wij jullie zij	<i>schijnen</i>	<i>schrijven</i>	<i>snijden</i>	<i>stijgen</i>	<i>strijken</i>
	<i>geschenen</i>	<i>geschreven</i>	<i>gesneden</i>	<i>gestegen</i>	<i>gestreken</i>
ik jij u hij zij	<i>scheen</i>	<i>schreef</i>	<i>sneed</i>	<i>steeg</i>	<i>streek</i>
wij jullie zij	<i>schenen</i>	<i>schreven</i>	<i>sneden</i>	<i>stegen</i>	<i>streken</i>
	<i>Schijn je?</i>	<i>Schrijf je?</i>	<i>Snijd je?</i>	<i>Stijg je?</i>	<i>Strijk je?</i>

	verdwijnen	vergelijken	wijzen	zwijgen
ik	verdwij	vergelijk	wijs	zwijg
jij u hij zij	<i>verdwijnt</i>	<i>vergelijkt</i>	<i>wijst</i>	<i>zwijgt</i>
wij jullie zij	<i>verdwijnen</i>	<i>vergelijken</i>	<i>wijzen</i>	<i>zwijgen</i>
	<i>verdwenen</i>	<i>vergeleken</i>	<i>gewezen</i>	<i>gezwegen</i>
ik jij u hij zij	<i>verdween</i>	<i>vergeleek</i>	<i>wees</i>	<i>zweeg</i>
wij jullie zij	<i>verdwenen</i>	<i>vergeleken</i>	<i>wezen</i>	<i>zwegen</i>
	<i>verdwijs je?</i>	<i>Vergelijk je?</i>	<i>was je?</i>	<i>zwijg je?</i>

Weide

dictee

- Jaap vond een ei in de **wei** in **mei**.
- Meestal vind je een **ei** in een nest of in de **wei**.
- Deze gillende keuken**meid** kom uit **Leiden**.
- Zei is pas **gescheiden** maar **schijnt** er niet onder te **leiden**.
- Misschien geldt dat wel voor **beiden**.
- Een **sjeik** vloog naar ons koninkrijk voor een lange **eik** die tot zijn plafond **reikt**.
- Onze **reiger dreigt** dood te gaan; zij **neigt** teveel opzij.
- Ome **Hein** is een soldaat in het leger des **Heils**.
- Hoe komt het dat mijn **dweil** in jouw **teil** is verzeilt?
- **Kleine Hein** speelt met zijn **trein** aan het **eind** van het schoolplein.
- Gijs kocht een nieuwe **zeis** in **Zeist**.
- Dat is voor zijn doen een lange **reis**.
- Het **heiblok** viel **keihard** op de **heipaal**.
- Tante **Trein** maakt **breiwerk** voor de kerk; zij krijgt dan een gratis grafzerk.
- Het is niet bepaald **veilig** om zo'n **steile** berg te beklimmen.

- Reigers zitten vaak op steigers.
- De schipper was totaal verbijsterd toen het schip zo werd geteisterd.
- Hij was zijn koers bijster en het scheelde maar weinig of hij was op een rotskust geëindigd.
- De deining was zo hoog als een omheining.
- Een lakei werd geveld door een groot gewei.
- Om hem weer op gang te krijgen was nog een heel karwei.
- Eindelijk lukte het met een broodje leverpastei.
- Frits Bolkestein is piepklein; van een lied zingt hij alleen maar het refrein.
- Nadat zij hadden gezeild, werd het hele jacht droog gedweild.
- Pim heeft een vriendin in Sassenheim; waar precies houdt hij geheim.
- Thijs woont in een paleis.
- Laatst heeft hij ons geseind met een Morsesleutel bevestigd aan zijn voeteneind.
- Ome Dirk schiet op keiharde kleiduiven, meikersen en soms ook druiven.

Weide *limericks*

Het was stikdonker in het paleis.
De koningin lag in bed; oud en grijs.
De brandkast zat vol kroonjuwelen.
‘Van zoveel sieraden kunnen we best één stelen’,
dachten een inbreker en zijn handlanger uit Parijs.

Onze windhaan legde opeens een windei;
het tuimelde vanaf tien meter in de klei
Het was hardgekookt en brak niet
maar verbrijzelde wél een mooie margriet.
De haan was opgelucht en keek heel blij.

Zebedeus de Zwijger viel van de Lemmerboot steiger
toen zijn aandacht werd getrokken door een reiger.
Hij kon niet op tijd afremmen
en had nooit geleerd om te zwemmen.
Hij schreeuwde als een primitieve krijger.

Weide

leesvaardigheid

Liefde is blind

Hein Heilbot werd de sjeik van Leiderdorp genoemd want hij had een huis gebouwd hoger dan de Eiffeltoren en net zo mooi als het paleis van Heileselassie, de ex keizer van Ethiopië.

Hein was getrouwd met een Japanse geisha die vroeger thee had geschonken op een eilandengroep dat alleen bereikt kon worden vanuit een geheime pleisterplaats in Japan. Beiden hadden twee geinige kleinkinderen die eikeletende geiten fokten en in een dweilorkest speelden op een voetbalterrein dat tevens als weiland voor de geiten diende.

Hein had als kapitein keihard gewerkt op een geheel eiken Maleis zeiljacht met wel duizend zeilen maar met een zeer slechte stabiliteit. Omdat Butterfly met echtscheiding dreigde en weigerde aan boord te blijven, besloot Hein het jacht voorgoed te meren aan een grote steiger die tevens diende als standplaats voor piepkleine reigers tijdens Allerheiligen.

Butterfly was zo teder als een kleiduif en kon beslist niet tegen de steile deining op de lange reizen. Zij werd voortdurend geteisterd door zeeziekte, vooral als

het schip steigerde als een wild hobbelpaard of op en neer ging als een heiblok tussen twee heipalen.

Het paleis was voorzien van twintig gillende keukenmeiden en een schijnheilige lakei die zo dun was als een breinaald en die de twintig fonteinën moest reinigen die verspreid waren door de enorme tuin. Hij deed dat tussen bloeiende meikersen die af en toe gesnoeid moesten worden; een heel karwei dus.

De lakei was heimelijk verliefd op Butterfly maar hij had weinig kans om haar te benaderen want zij was onafscheidelijk in gezelschap van haar echtgenoot. Door zijn eigen stomiteit werd hij ontslagen. Tijdens het opdissen van postelein met gelei en spiegeleieren, struikelde hij opzettelijk over de eierwekker en belande toen pardoës in haar schoot tussen de postelein en de eierdoppen.

Na zijn ontslag werd zijn status wel wat verkleind; een onbetwist feit.

Hij trouwde toen één van de gillende keukenmeiden en werd machinist bij de spoorwegen. Zijn nieuwe vrouw fungeerde dan als conductrice.

Toen Hein en Butterfly toevallig meereisden, raakte de ex-lakei zo van streek dat hij door een stopsein reed. Alleen Hein en Butterly overleefden de treinramp.

Does dictee

- Onze **koe** was er slecht aan **toe**. Zij **loeit** meer dan zij **groeit**. Zij was te **moe** om te staan. Om haar te melken was nog een heel **gedoe**. Vraag mij dus niet **hoe**. Zij had iets niet goed in haar **bloed**. Haar toestand was als eb en **vloed**. De veearts heeft haar nu op **proef**.
- Deze **schroef** draait veel te **stroef**.
- Het is nog **vroeg**, maar wij hebben heel wat werk voor de **boeg**.
- **Snoei** niet een **bloem** in **bloei**.
- Kees Knie**broek** bewaart zijn kantkoek in zijn **zakdoek**.

- Onze **kloet** heeft een **roetzwarte toet** zonder **sproet**.

- Jantje speelde de hele dag met zijn **hoepel**. Het ding rolde gesmeerd, dus uiterst **soepel**. Jantje rende wel dertig kilometer, ondanks zijn losse kilometerlange **schoenveter**. Onder het Rijksmuseum, rolde de **hoepel** tegen de muur van een **koepel**.

- Een strandjutter **joelt** als er een **stoel** aanspoelt.
- Als je iets **doet**, moet je het **goed** doen.

- **Joep** viel uit zijn **sloep**. Niemand hoorde zijn geroep want zijn mond zat vol met **snoepgoed**.
- **Koerd** en **Sjoerd** zijn twee **stoere** broers.
- **Loes** woont met haar **roestbruine** **poes** in **Goes**, en dat is geen **smoes**.

DOES SPREEKWOORDEN

- Wij hebben nog heel wat voor de **boeg**.
- Wij moeten het over een andere **boeg** wenden.
- Dat is mij tegen de **boeg**.
- Iemand dwars voor de **boeg** komen.
- Ze hadden een kleur als een **boei**.
- Hij spreekt als een **boek**.
- De toekomst is een gesloten **boek**.
- Hij staat als voorzichtig te **boek**.
- De toekomst is een **boek** met zeven zegelen.
- Ik zal eens een **boekje** van hem opendoen.
- Nu gaat hij buiten zijn **boekje**.
- Veel **boeken** te lezen is kwelling des geestes.

Een vader zat verslagen in zijn schommelstoel
met een heel beklemd gevoel.

In plaats van een tweede kind werd een vijfeling geboren.

Tevens had zijn elftal verloren;
de aanvoerder miste voor open doel.

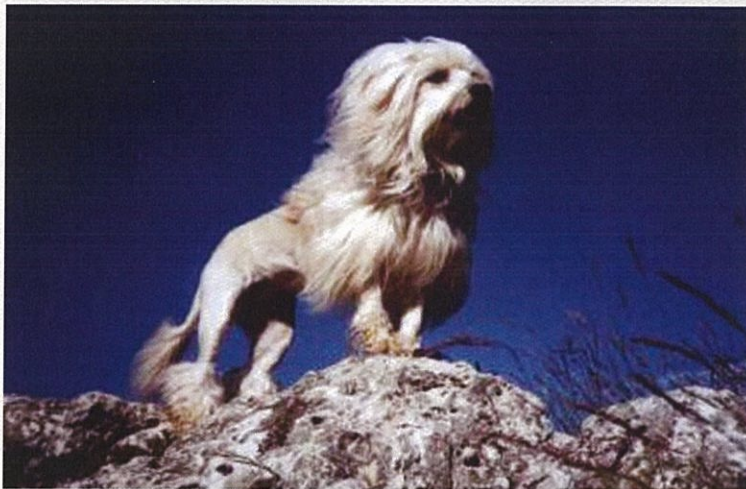
Een meisje in Lutjebroek
woonde bij ons om de hoek.

Als zij honger had

ging ze naar een zaak met mayonaise en patat.

Op zekere dag was zij zomaar zoek.

- In andermans **boeken** is duister te lezen.
 - Het doet de **boekweit** geen scha, als de koeien over het koren lopen.
 - De **boer** opgaan.
 - **Boeren** en varkens worden knorrende vet.
 - Als een **boer** ophoudt met klagen, is 't in het laatste der dagen.
 - In februari klagen de **boeren** het minst.
 - Een **boer** is een meelzak: hoe meer men er op klopt, hoe meer stuift er uit.
- Het is geen **boer** wijs te maken hoe een soldaat aan de kost komt.

- Hij lacht als een **boer** die kiespijn heeft.
- De man een vogel, de **boer** een gans.
- De **boer** moet weten wat de boter kost.
- Wat weet een **boer** van saffraan.
- Elk zijn meug, zei de **boer**, en hij at vijgen.
- Elk zijn meug, zei de **boer**, en hij at paardenkeutels in plaats van vijgen.
- Twaalf **boeren** en een hond zijn dertien rekels.
- Van die **boer** geen varkens!

- 't Is geen kunst om **boer** te worden, maar om boer te blijven.
 - Wat een **boer** niet kent, dat eet hij niet.
 - Een **boer** waagt wel een kers.
 - Een **boer** steekt altijd een arm of een been uit.
 - Wat zij niet maken voor geld, zei de **boer**, en toen zag hij een aap.
 - De hand in eigen **boezem** steken.
-
- Hij is in goeden **doen**.
 - Al **doende** leert men.
 - Daarmee wil ik niet van **doen** hebben.
 - **Doen** is een ding.
 - **Doe** wel en zie niet om.
 - Die wel **doet**, wel ontmoet.
 - Die 't **doet** moet het weten.
 - Wij **doen** er zoveel bij.
 - Je moet maar **doen** wat je geleerd hebt.
 - 't Ene moet men **doen** en 't andere niet laten.
 - Een **goede** buur is beter dan een verre vriend.
 - **Goed** rond, goed Zeeuws.
 - **Goede** raad is duur.
 - Ook al **goed**, zei de schooier.

2 spreekwoorden en gezegden

- Goed is wel, maar beter wint.
- 't Is één moeders goed.
- Iets tegoed hebben.
- Zich te goed doen.
- Ver van je goed, dicht bij je schade.
- Goedriijk, bloedriijk.
- Die goed heeft, heeft twist.
- Goed gewonnen is ruste verloren.
- Al het goede komt van boven.
- Goedkoop is duurkoop.
- Zijn hoed staat op drie haartjes.
- Zijn hoed staat op halfzeven.
- Hij is onder een hoedje te vangen.
- Met de hoed in de hand, komt men door het ganse land.
- Zij spelen onder één hoedje.
- Hij heeft een nieuwe hoed verdiend.
- Als het hoeden regent, valt er op mijn hoofd nog niet één.
- Hij kwam plotseling uit de hoek.
- Hij gaat het hoekje om.
- Hij zit in 't hoekje waar de slagen vallen.
- Hij weet niet uit welke hoek de wind waait.
- Een blind hoen vindt wel eens een korrel.
- De hoenders in een andermans hof jagen.
- Achterna kakelen hoenders.

- Hij heeft het zo druk als de hoenders vóór Pasen.
- De knuppel in 't hoenderhok gooien.
- Hij loert als een hoenderdief.
- Voor een harde knoest moet een harde beitel zijn.
- Koop je buurmans koe en trouw je buurmans dochter.
- Er is geen koe zo zwart, of er zit wel een vlekje aan.
- De koe bij de horens grijpen.
- Men kan nooit weten hoe een koe een haas vangt.
- Men moet geen ouwe koeien uit de sloot halen.
- Hij beloofde koeien met gouden horens.
- De koe is vergeten dat hij kalf is geweest.
- Zij praatten over koetjes en kalfjes.
- Hij is zo levendig als het vogeltje dat koe heet.
- Die de koe koopt, heeft het kalf toe.
- De koeien eten met vijf monden.
- Daar is geen koe bij overstuur.
- De één mag een koe stelen, de ander mag nog niet eens naar het hek kijken.
- Hij is zo dom als 't achtereind van een koe.
- Die de koe toekomt, die vat hem bij de horens.
- Vechtende koeien voegen zich tezamen als de wolf komt.
- 't Was koek en ei tussen die twee.
- De koek is op.
- Iets voor zoete koek opeten.
- 't Is een koekje van zijn eigen deeg.
- Zij hoort de koekoek niet meer roepen.
- Loop naar de koekoek!
- Dat dankt je de koekoek!
- Als de koekoek zwijgt, hoort men de leeuwerik.

- Hij hield zich koest.
- Uit de koets vallen.
- Men wordt eerder overreden door een mestwagen dan door een koets.
- Iemand een loer draaien.
- De moed zinkt hem in de schoenen.
- Zijn moed aan iemand koelen.
- Hij heeft een moed als een paard van een daalder.
- In arren moede.
- Hij was moederziel alleen.
- Daar helpt geen lievemoederen aan.
- Die met de dochter trouwen wil, moet vrijen met de moeder.

*Die Crompe vol, my paar, ofel, mich liefich d'een,
Waar 't is en 't is, klinkt 't en 't, en 't is en 't is.*

Reisende Spielleute
(Fahrendes Volk).

*Alte en een 't is, dat en een 't is, en 't is en 't is,
Voor 't is en 't is, en 't is en 't is, is 't en 't is.*

Nach A. Matham gesto-
chen von El. Jög. Wischer.

Does

	doen	moeten	roepen	zoeken
ik	<i>doe</i>	<i>moet</i>	<i>roep</i>	<i>zoek</i>
jij u hij zij	<i>doet</i>	<i>moet</i>	<i>roept</i>	<i>zoekt</i>
wij jullie zij	<i>doen</i> <i>gedaan</i>	<i>moeten</i> <i>gemoeten</i>	<i>roepen</i> <i>geroepen</i>	<i>zoeken</i> <i>gezocht</i>
ik jij u hij zij	<i>deed</i>	<i>moest</i>	<i>riep</i>	<i>zocht</i>
wij jullie zij	<i>deden</i> <i>doe je?</i>	<i>moesten</i> <i>moet je?</i>	<i>riepen</i> <i>roep je?</i>	<i>zochten</i> <i>zoek je?</i>

Does *leesvaardigheid*

LEVENSONDERHOUD

Moeder Sjoerdje was getrouwd met Simon Snoekbaars, een echte boeman waar kinderen doodsbenuwd voor waren. Simon was een kroegbaas met een stem als een eentonige zoemtoon, dikbuikig als een Boeddha, een loeder van een man met het gezicht van een poema. Simon was vroeger doelman in het vijfde van Boekelose Boys maar brak beide voelsprietten bij een vlijmscherpe hoekschop. Haar goeide buurvrouw Foekje was er niet veel beter aan toe want die leefde met een sloeber van een Zoeloe die alleen maar op woensdag bij een hoefsmid werkte en dus niet genoeg verdiende om zelfs een bord kroepoek met roerei te kopen. Foekje verdiende er heel moeizaam wat bij met het poetsen van bellen en brievenbussen want anders zou haar grote gezin gedoemd zijn om uitgehongerd in armoede te leven. Foekje moest er wel hard voor zwoegen. Zelfs nu gingen de kinderen ongeschoeid naar school want schoenen waren te duur. Haar huis was dus geen zoete inval maar toch ook weer niet het toppunt van droevigheid.

Haar dochter Loes verkocht, door middel van ingestudeerde smoesjes, snoezige gebloemde bloesjes, citroenkleurige hoepelrokken en hoedendozen met gratis snoepgoed aan de gegoede klanten van Roermond. Als zij niet aan de verwachtingen van haar baas voldeed, werd zij ietwat moedeloos en ietwat jaloers als haar collega wel goed presteerde. Haar baas was nu niet echt woedend maar stak zijn ongenoegen toch niet onder stoelen of banken. Loes was verloofd met een kloeke en vrijmoedige vent uit Boekarest die onvermoeid en verwoed in zijn moestuin zat te wroeten, uitgebloeide fruitbomen snoeide en bloemenbakken vulde in zijn zwoele broeikas en Loenen. 's Winters veranderde zijn groenstrook af en toe in een soort toendra of in een soort moeras als er net zoveel regen viel als in moessonstreken. Zelfs zijn voetpad en zijn stoeprand stonden dan onder water; een ware knoeiboel dus.

Zijn nogal stoere en snoeverige broer Oege was op bezoek in Australië geweest en teruggekeerd via Beiroet en Boedapest. Hij had een speciale container gehuurd om een paar loeiende koeien te vervoeren. De Roemeen was net als een stijve Fries zo stroef als een bankschroef; een man zonder poespas. Hij fokte ook bloedhonden die in bamboe hondenhokken vertoefden en verhuurde boeiers met enorme boegsprietten, roerloze roeiboten, toerfietsen en diverse andere voertuigen aan buitenlandse boeren die zoektochten of groepsreizen organiseerden. Zijn nicht Clara Koevoet stond op de markt in Groenland met doedelzakken, beschilderde kroezen, boenders, hoestdrank, soepborden, vloerkleden en gratis oesters. Na een korte toespraak in de vroege morgenuren, kwamen de mensen met de spoed van een boemeltrein naar haar toe. Zij wisten dat Clara niet stond te snoeven.

Duif

- Twee jongelui kochten ieder een trui op het Spui in Amsterdam tijdens een zware bui.
- Huib heeft een donkere huid maar een lichte bruid.
- Hij trouwde met haar in een huifkar met een luif, dus niet met een schuif.
- Hij ging dus niet zo snel als een vliegtuig maar kwam toch aan onder groot gejuich.
- Als ik in het water duik, kom ik meestal terecht op mijn buik of in een visfuik.

- Bertus Bazuin verdient een fortuin met het wieden van onkruid alsmede het telen van ajuin in zijn achtertuin.
- Er stond zomaar een oud fornuis op het plavuis naast het stadhuis van Maassluis.
- Klaas Brandspuit lag languit op het dek van zijn woonschuit.
- Jan Uilensoep loopt te kuieren of ligt in zijn fauteuil te luieren.
- Bruid en bruidegom reden op twee buideldieren naar de bruiloft.
- Een huichelaar uit Alkmaar werd afgetuigd door vier andere huichelaars.
- Druilerige kinderen druilen of huilen.
- De sluikharige verduisterde twintig dozen met duimschroeven.
- Het is nog niet duidelijk of hij in de gevangenis belandt.

- Wij verruilden een muildier voor een muilkorf op een Pruisische ruilbeurs.
- Een pruimende druiloor tuimelde naar beneden vanuit zijn geheime schuilplaats.
- Honderd fruittelers huurden honderd fluitspelers om een bruiloft op te vrolijken.
- Onze tuinman kweekt bruinvissen.
- Dirk en zijn vrouw Duifje hielden een fuifje.
- Baby Druipsteen zat klem, hij wilde tussen twee badkuipen kruipen.
- Toen een van de kuipen omtuimelde was hij druipnat, de arme schat.
- Kruisers lijken veel op tuinhuisjes in het duister.
- Onze huisarts stond buiten op harde kluiten klei te spuiten.
- Tante Tuiltje eet spruitjes met fijngehakte uitjes.
- Kinderen schrijven in schriften met ruitjes.
- Duizend buizerds vlogen hoog boven Enkhuizen om vervolgens omlaag te suizen voor een maaltijd muizen.

- Een guit gooide zijn toverfluit over de verschansing van zijn woonschuit.
- Je kunt uien in een kruiwagen kruien tijdens zware regenbuien.
- Een Duitse boer schuiert de vervuilde uiers van zijn koeien met afgedankte luiers.
- Twee roodhuiden ontsnaptten aan twee sluipende luipaarden ten zuiden van Muiden.
- Zij schreeuwden luider dan luidkeels.
- Zij wuifden hun armen als schuiftrompetten.
- Twee tortelduiven probeerden op een kluif te kluiven.
- De luie zintuigen van een nogal ruige luiaard vielen van het vele nietsdoen in duigen.
- Sjors Stofzuiger is zo buigzaam als een bloedzuiger.
- Een sluikharig uilskuiken struikelde over een geruisloos valluik.
- Herman stond te huilen met op zijn hoofd twee grote builen.
- Drie uilen werden bedolven onder drie omvallende uitschuifbare zuilen.

- Een zieke uil hield zich schuil in een diepe kuil tussen wat huisvuil.
- Een goedgehumide man likte het schuim van zijn duim.
- Een bruine ruif sloeg op hol in onze moestuin schuin tegenover Kamperduin.
- Een gluisperd gluispt en sluispt.
- Een muis is meestal kind in huis evenals een luis uit Maasluis.
- Mijn broer Zeus barstte zijn steenpuist open met zijn vuist, als ik het juist heb.

DUIF SPREEK WOORDEN

- Wij zetten het **huis** op zolder.
- Er zijn meer **huizen** dan kerken.
- Hij heeft zijn **huis** op zand gebouwd.
- Ver van **huis**, dicht bij zijn shade.
- Hij gaat geen heilig **huisje** voorbij.
- Hij is over de **huizen**.
- Wie in een glazen **huis** woont, moet niet met stenen smijten.
- **Huizen** zijn kruizen.
- Wat het **huis** verliest, brengt het huis ook weerom.
- Die geerne zijn **huis** verkoopt, versiert zijn gevel.
- Als elk voor zijn **huis** vaagt, zijn alle straten schoon.
- Klein **huisken**, kleine zorg.
- Als het **huis** gebouwd is, breekt men de stelling af.
- 't Is een **huishouden** van Jan Steen.
- 't Is er het verkeerde **huishouden**.
- Er behoort meer tot het **huishouden** dan het zoutvat.

Dirk Dwangbuis viel met zijn hangbuik
door een geheim valluik in Luik
Hij lag wel een in de kerker;
hartstikke donker want er was geen erker.
Zij hebben hem opgetakeld in een visfuik.

Simon Startkabel kocht een gasfornuis
voor zijn nieuwe huis.
De gasleiding zou hij zelf aanleggen;
vanaf de gasfles in de schuur over twee heggen.
Nu ligt hij in het ziekenhuis.

- Er behoort meer tot een huishouding dan vier benen onder één tafel.
- Met veel houdt men huis: met weinig komt men toe.
- Daar is geen kruid voor gewassen.
- Zij is een kruidje-roer-mij-niet.
- De kruik gaat zolang te water tot hij breekt.
- Het lijkt wel de kruik der weduwe.
- Iemand het heilige kruis nageven.
- Kruis of munt werpen.
- Een vrouw van zes kruisjes.
- Een mens krijgt kracht naar kruis.
- Elk huis heeft zijn kruis.
- Niemand wil het kruis dragen.

- Die één kruis ontloopt, ontmoet er twee.
- Men draagt het kruis niet altijd op zijn rug.
- Hij heeft zijn kruit verschoten.
- Hij heeft het buskruit niet uitgevonden.

- Hou je **kruit** droog.
- Hij zit op de **kruiwagen**.
- Hij heeft **luie** Evert op zijn rug.
- Hij is liever **lui** dan moe.
- Een **luie** voerman spant liever uit dan in.
- Al ziet men de **lui**, men kent ze niet.
- Wijs bij de **lui**, mal om het hoekje.
- Een **luiaard** klaagt de eerste van de warmte.
- Een **luiaard** zou zijn benen breken om niet twee keer te gaan.
- Armoede is **luiheidsloon**.
- De **luiheid** gaat zo traag, dat de armoede ze spoedig achterhaalt.
- Om in **Luilekkerland** te komen, moet men door de ruistebrijberg eten.
- Hij heeft de klok horen **luiden**, maar weet niet waar de klepel hangt.
- Men kan niet **luiden** en de ommegang doen.
- Op zijn **luimen** liggen.
- Men kan een **luis** niet meer benemen dan het leven.
- Men heeft meer last van de neten dan van de **luizen**.
- Beter een **luis** in de pot dan helemaal geen vlees.
- Hongerige **luizen** bijten scherp.

2 spreekwoorden en gezegden

- Als de bruid is in de schuit, dan zijn de beloften uit.
- Je kan wel dansen al is het niet met de bruid.
- 't Is een kranke bruid.
- De bruid heeft de kat goed gevoerd.
- Als de bruid verpast is, wordt zij gewild.
- Een bruidsdaalder is maar een gulden waard.
- Van bruiloft komt bruiloft.
- 't Is een slechte bruiloft waar maar één bruid is.
- Menig bruiloftskleed is met zwarte baai gevoerd.
- Dat kon bruintje niet trekken.
- Hij wacht de bui af.
- Hij is voor de bui binnen.
- 't Moet buigen of barsten.
- Van zijn buik een afgod maken.
- Buikske vol, harteke gerust.
- Op een volle buik staat een vrolijk hoofd.
- Een volle buik peinst op geen lege.
- Hij is een buitenbeentje.
- Blauwe duiven, blauwe jongen.
- Een duifje zonder gal.
- Onder iemands duiven schieten.
- Hij denkt dat in Amerika hem de gebraden duiven in de mond vliegen.
- Oprecht gelijk de duiven.
- Waar duiven zijn, vliegen duiven henen.
- Alle plannen vielen in duigen.

- Hij kan niet duiken of zwemmen.
- Iemand onder de duim houden.
- Hij mag op zijn duim fluiten.
- Dat kent hij op zijn duimpje.
- Dat zuigt hij uit zijn duim.
- Iemand iets instampen met duim en vinger.
- Voor iemand duimen.
- Iemand de duimschroeven aanleggen.

3 spreekwoorden en gezegden

- Hij leeft als een luis op een zeer hoofd.
- Hij is zo veeg als een luis op een kam.
- Zet maar geen luizen op de roof; die komen er vanzelf wel.
- Hij kan Luik en Hamburg op.
- Zij is een echte luistervink.
- Als twee ruilen, moet er één huilen.
- Er is ruimschoots genoeg.
- In de ruimte is het goed te wezen.
- Hij is ruiter te voet.
- Hij is zandruijter.
- Men moet geen struif bederven om een ei.
- Wij struikelen allen in vele.
- Dat is struisvogelpolitiek.
- Hij heeft een struisvogelmaag.
- Een ui tappen.
- Elk meent zijn uil een valk te zijn.

- 't Is een uil.
- 't Is een uilskuiken.
- Uilen naar Athene brengen.
- 't Is beter met de uil gezeten dan met de valk gevlogen.
- Hij ziet er uit als een uil in doodsnoed.
- Uilen broeden uilen.
- Uilen vliegen met uilen.
- Uilen vliegen met geen bonte kraaien.
- Een uiltje vangen.
- Een uiltje knappen.
- De mensen mogen niet lijden, zei Uilenspiegel, maar ik maak het er ook na.
Iemand een uitbrander geven.
- Hij lag op zijn uiterste.
- Hij hangt niet uit wat hij te koop heeft.
- Men moet zich niet uitkleden vóór men naar bed gaat.
- Het zal wel uitkomen, zei de zot, en hij zaaide zaagmeel.
- 't Is uitgelekt.

Duif

	buigen	kruipen	schuiven	sluiten
ik	buig	kruip	schuif	sluit
jij , u , zij	buigt	kruipt	schuift	sluit
wij, jullie, zij	buigen	kruipen	schuiven	sluiten
	gebogen	gekropen	geschoven	gesloten
ik , jij, u, hij, zij	boog	kroop	schoof	sloot
wij, jullie, zij	bogen	kropen	schoven	sloten
	Buig je?	kruip je?	schuif je?	sluit je?

Duif *leesvaardigheid*

Ledigheid is des duivels oor kussen

Een paar jongelui, vier kinderen van hele rijke lui, gingen naar Enkhuizen om te logeren bij een suikertante. De suikeroom was nergens te bekennen want die leefde als een echte kluizenaar. De oom was zo klein als Kleinduimpje en zo stil en statig als een tuinkabouter. Eén van de jongelui was een echt uilskuiken, de tweede zo gluisperig en lui als een luipaard, de derde een duivenmelker die de hele dag doorbracht in zijn duivenhok met wel twintigduizend tortelduiven. Alleen zoon Zeus, de vierde, was vrij normaal.

Zij waren vrij zwak want zij hoefden nooit iets te doen. Hun moeder besloot dus om ze naar hun suikertante te sturen om wat aan te sterken. Het luie leven kwam toen ten einde want de suikertante geloofde in werken. Helaas kregen zij alleen maar uiensoep en druivensap van een hele dure fruithandelaar want tante Ant was iemand met een gebruiksaanwijzing. Zij deelde tuingereedschap en kruiwagens uit want de tuinier had ontslag gekregen; haar grote tuin was dus nu een puinhoop. De vier jongelui barstten beslist niet in gejuich uit maar tante hield voet bij stuk en gaf luidkeels aanwijzingen via een luidspreker vanuit haar buitengewoon grote slaapkamer met enorme ruiten.

De afgeknipte takken van de vele struiken werden per huifkar vervoerd naar een vuilniskoker in een buitenwijk van Zwaagdijk.

Toen de jongelui uitgeput waren, gaf tante Ant ze wat zakgeld, een tien met een griffel en een getuigschrift geschreven met de hand in schuinschrift. De jongelui gingen toen terug naar huis, niet per roeiboot, maar wel per privé duikboot. Moeder haalde de jongelui op bij de onderzeebotenvereniging ten zuiden van Arnemuiden tijdens het luide klokkenluiden. Bij hun thuiskomst nam vader een duimstok en zag tot zijn genoegen dat de jongelui uiterst goed waren opgegroeid. Het echte leven kon dus nu beginnen. Zoon Zeus wilde buikdanser worden dus hij werd naar een

uitzendbureau in Uithoorn gestuurd. De duivenmelker besloot eerst wat uit te rusten en verkocht zijn twintigduizend tortelduiven om te rentenieren in Uithuizen om zijn vele problemen uit te pluizen. Het uilskuiken moest binnenshuis blijven want hij zou te veel misdrijven bedrijven; te moeilijk om ze allemaal te beschrijven. Het gluisperige luipaard ging buitenshuis wonen want hij hield van de buitenlucht, maar dan alleen natuurlijk in het halfduister mét stiekem gefluister. Hij werd afgekeurd om naar de Tuin bouwschool te gaan en probeerde toen om zich bruikbaar te maken in een uitspanning die suikerbroden en duivenkaters verkochten aan een bezuinigend publiek. Hij werd jammer genoeg onthaald op een oorverdovend fluitconcert. Dat was natuurlijk heel ongebruikelijk maar de arbeiders waren meteen al overtuigd dat hij niet alleen een struikelblok zou zijn maar ook zintuiglijk onbruikbaar. Er was trouwens ook ruimtegebrek voor een geruisloos luipaard. Hij was ook enigszins huiverig en zelfs bijna duizelig van al die draaiende suikermachines. Ofschoon hij zich ondanks zijn onbuigzame natuur binnenstebuiten keerde, moet hij uiteindelijk terugkeren naar zijn oorspronkelijk luizenleven. Om wat te bekomen van zijn onstuimige buikpijn, nam hij het besluit om naar een voetbalwedstrijd in Huisduinen te gaan. Ofschoon de kaartjes niet uitverkocht waren, was de wedstrijd alleen toegankelijk voor leden en tachtig plussers. Hij was echter uitgekookt genoeg om meteen lid te worden met de eerste wedstrijd gratis. Er was genoeg plaats om zijn buitensporig lange benen uit te strekken want die waren niet alleen heel buigzaam maar ook uitschuifbaar. Toen de politie de tribune moest ontruimen vanwege voetbalvandalen en een groep vermomde struikrovers, besloot hij zich in het toilet te verschuilen om aan eventuele builen te ontkomen. Omdat alles tegenliep en zelfs niet meer thuis mocht blijven, huurde hij een verhuishwagen om te verhuizen naar een opslagplaats voor rioolbuizen. Uiteindelijk belandde hij als vrijwillige vrijbouter in een buitenlandse dierentuin. Hij werd toch wel even muisstil want tot nog toe had hij eigenlijk geleefd als een luis op een zeer hoofd. Hij hield niet van pluimvee en buideldieren dus zorgde hij voor een roestbruine bruinvis. Jammer genoeg viel het oog van de roestbruine bruinvis op zijn duim want die leek wel wat op een zoute haring zonder uitjes. Het gluisperige luipaard schreeuwde toen luidkeels en nam toen het besluit om uitsluitend niets te doen, net als iemand met vervroegd pensioen.

LAM SPREEKWOORDEN

- Zo de **abt**, zo de monniken.
- Hij is daar **abt** en voogd.
- Als de **abt** met de kaarten speelt, wat zullen dan de monniken?
- Hij heeft altijd een **achter**deur open.
- Iemand het **achter**hek injagen.
- Van **achter**en kijkt men de koe in zijn gat.
- Toen zette hij zijn **achter**ste tegen de kribbe.
- Hij heeft een **adder** aan zijn borst gekoesterd.
- Er school een **adder** onder het gras.
- **Adder**en gebroedsel.
- Wat men **af**dingt is de eerste winst.
- Een **af**gezaagde redenering.
- Van 't geld zijn **af**god maken.

- Iemand **afkammen**.
- Hij heeft het **afgelegd**.
- Zij hebben hem daar **afgepoeierd**.
- Een werk **afraffelen**.
- Iemand **afschepen**.
- Hij takelt **af**.
- Zij is **aftands**.
- De **aftocht** blazen.
- Iemand **aftroeven**.
- Iemand **aftuigen**.
- Iets **afwimpelen**.
- Hij zakt **af**.
- Hij is aan het eind van de **akker**.
- Daarvan neem ik akte.
- **Alarm** blazen.
- Een loos **alarm**.
- De **almanakken** en de krant zijn de leugenzakken van het land.
- Hij heeft een kop als een **almanak**.
- Die het **altaar** bedient, moet van 't **altaar** leven.
- Twaalf ambachten, dertien ongelukken.
- Vrijen is een leugenachtige ambacht.
- Alle **ambten** zijn smerig.
- Met het **ambt** komt het verstand.
- **Andere** lui zijn ook lui.

2 spreekwoorden en gezegden

- Hij heeft hier zijn anker laten vallen.
- 't Is tijd dat ik mijn anker licht.
- Hij ligt voor zijn laatste anker.
- Hij heeft het anker uitgeworpen.
- Het anker der hoop.
- Hij zit zo vast als een schip voor twee ankers.
- Beter een anker kwijt dan het schip.
- Geen anker of touw kan het houden.
- De appel valt niet ver van de boom.
- Eén rotte appel in de mande, maakt al het gave fruit te schande.
- In een zure appel bijten.
- Een schip met zure appels.
- Zijn woorden zijn gouden appels in zilveren schalen.
- Iemand liefhebben als de appel zijner ogen.
- Een appeltje voor de dorst bewaren.
- Ik heb nog een appeltje met hem te schillen.
- De kinderen hebben last van 't appelmannetje.
- Die zijn lichaam bewaart, bewaart geen rotte appel.
- De appel smaakt bomig.
- Die appels vaart ook appels eet.
- Hij is er gezien als een rotte appel bij de groenvrouw.
- Als de appel rijp is, valt hij, ook al is het in een moddersloot.
- Na gedane arbeid is het goed rusten.
- Arbeid adelt.

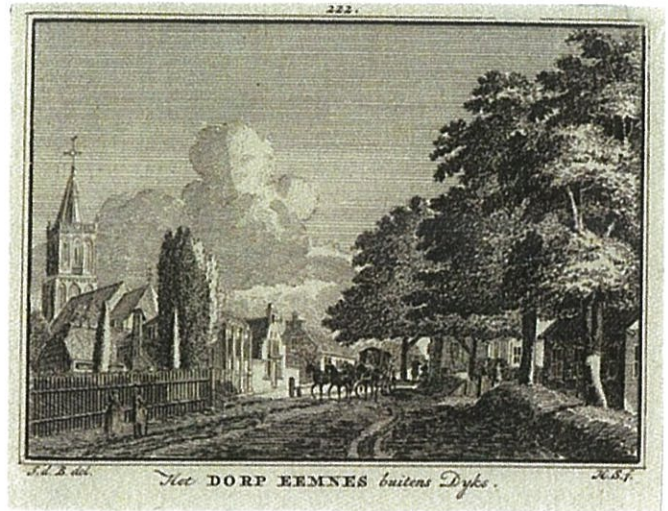
- Dat men geerne doet is geen arbeid.
 - Iets met argusogen bewaken.
 - Een arke Noachs.
 - Het kampt, zei Arlekijn, en hij lag onder.
 - Iemand in de arm nemen.
-
- Iemand met open armen ontvangen.
 - Lange armen hebben.
 - Zijn armen zijn te kort.
 - Hij is zo vriendelijk als een armvol jonge katten.
 - Zij heeft de armen lief, maar zij mag de bedelaars niet lijden.
 - Armelui's kalveren en rijkelui's dochters komen gauw aan de man.
 - Van armemans ziekte en rijkemans kermis wordt weinig gesproken.
 - Geven armt niet.
 - Kinderen, dat armt niet.
 - Armoede zoekt list.
 - Als de armoe de deur in komt, vliegt de liefde het venster uit.
 - Armoede is geen schande.
 - Armoede schendt geen eer.
 - Hij zat in zak en as.

- Uit zijn as verrijzen.
- Iets uit de as oprakelen.
- As komt bij de molen te pas.
- Zij was er zoveel als Assepoester.
- 't Is een bakbeest van een mens.
- Ik kon geen slag aan de bak krijgen.
- Iemand van bakboord naar stuurboord sturen.
- Zoete broodjes bakken.
- De bakker werd gehangen, maar de schenker kwam vrij.
- Daar heeft de bakker zijn wijf doorgejaagd.
- 't Is beter de bakkers te paard als de dokters.
- Het is voor de bakker.

Lam

leesvaardigheid

Frans van Thailand was de zoon van een Russische moeder, de dochter van Jan Bakker, een houthakker uit Drachten, de zoon van een planter op Ameland. Die houthakker was een stugge Fries die zo sterk was als een grafzerk en palmbomen omhakte in Java, de Balkan en langs de Ganges. In Friesland werden ze klein gehakt, opgestapeld onder het afdak van een pakhuis en vervolgens verkocht om het in vlammen om te zetten door het te verbranden in kampvuren op parkeerplaatsen tussen Kampen en Amsterdam.

Hij vervoerde het per fregat of per vrachtwagen via de Afsluitdijk.

Frans zelf was een stalknecht in Arnemuiden en later taxichauffeur achtereenvolgens op Pampus, in Spangen en op Malta waar zijn halfbroer een kapperszaak had een kapperszaak in een afgedankte rijwielstalling en af en toe appelflappen verkocht vanuit een bakfiets of een handkar.

Frans leek veel op zijn moeder, beiden hadden de glasharde snuit van een jakhals. Als hij zijn laaghangende hangbuik met Russische berenvellen uit Siberië bedekte was hij net een Kozak uit het Kozakkenkoor, vooral als hij met zijn knallende karwats op pad ging om walrussen en walvissen te vangen in de grachten van Drachten of wasberen, panters en damherten trachtte te pakken zonder om te vallen. Hij gebruikte daarbij een Angelsaksische lasso. De gevangen dieren werden niet geslacht maar verkocht aan de diverse dierenparken zoals die van Ouwehand totdat er een verslag in de krant was verschenen en er teveel klachten binnenkwamen. Hij brak toen zijn bizarre bezigheid af zonder eerst op een verordening te wachten. Hij wilde zijn handen in onschuld wassen om zodoende niet naar de pijpen van de aanklagers te

dansen ofschoon zij amper het recht hadden om te protesteren, vooral omdat hij een geldig jachtvergunning had.

Frans en zijn halfbroer Alexander waren beiden verliefd op de dochter van een rabbi, de achttienjarige ietwat magere maar schrandere badjuffrouw die in de zomer strandstoelen verhuurde aan badgasten in Zandvoort. Juffrouw Zandkorrel was echter niet geïnteresseerd. De jongens waren niet alleen kansloos maar soms ook dakloos terwijl Zandkorrel schatrijk was geworden.

Zij wilde niet iemand die nu niet bepaald een zwakkeling was maar toch een lastpost zou zijn en een blok aan haar toch al ietwat manke been. Zij had trouwens geen tijd voor andermans mankementen.

Na de zomervakantie stond zij namelijk op de markt met prachtige pantoffels, panfluiten, dwarsfluiten, touwladders, kamferballen, nachtkluizen, dagboeken, wrakhout, stampot, vooroorlogse landmijnen, kaplaarzen, knapzakken, tandwielen, gaspijpen, tweedehands achterwielen, klamboes, kaketoes uit Alkmaar, niet blaffende knuffelhonden en opgezette giraffes. Zij verdiende er dus een aardig zakcentje bij.

Mannen moesten dus van haar afblijven; zij konden wachten van eeuwigheid tot amen. Mannen en hun makkers verknoeiden trouwens ook al te veel tijd met klaverjassen en de bijbehorende wartaal, met voetbalknietjes in verband en met te lange schafttijden. De spanning zou te groot zijn, het zou haar bestaan goed verknallen. Zij zou zelfs in de huwelijksvalkuil kunnen vallen en zodoende aan langer wal kunnen geraken. Het beste wat zij kon doen was al die aanvragen afslaan want zij hield niet van lastige addertjes onder het gras.

Lam oefening

Je hoort bij het rijtje woordjes hieronder een **T**, maar je schrijft een **D**.

Gebruik een ezelsbruggetje om te weten hoe je de **T** klank schrijft!

hard

hard**en**, harder

bard

bard**en**

hart

hart**en**

zwart

zwart**e**

had

had**den**

pad

pad**den**, padden

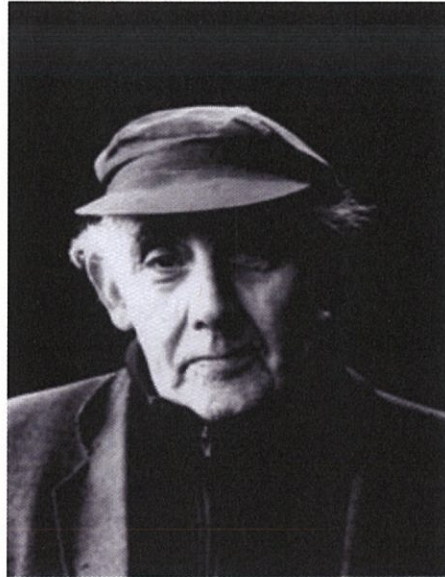
rad

rad**eren**

wad

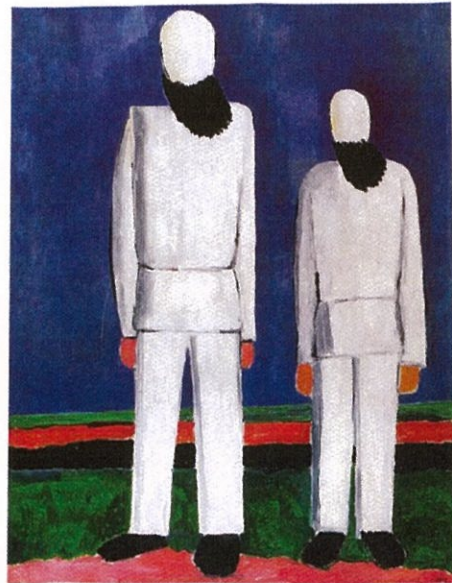
wad**den**

Kees

- Wilt U **thee**?
- Nee, ik heb liever wat brood, een **snee** of **twee**.
- **Gree** gaat per **slee** naar Wijk aan **Zee**.
- Een **Zweedse Zweed** **gleed** **steeds** uit op ons vloer**kleed**.
- Mijn **neef bleef** thuis want hij loopt wat **scheef**; hij bezeerde zijn **wreef**.

- Een **kreeft zweeft** niet want hij **heeft geen** vleugels.
- Dirk **Deeg veegt** onze **steeg** in **Heeg**.
- **Freek** had een **spreekbeurt** in onze streek; in **Leek** en in **Sneek**.
- Dominee **Verbeek kweekt** **weekdieren** na de **preek**.
- Onze **Neel heeft** last van haar **keel**.
- Zij kan dus niet zingen; zij **kweelt veel** te **veel** in haar nadeel.
- Een **Deense Deen** bezeerde zijn **teen**, dus hij **traint** maar op **één been**.
- Een stuk **zeep** is zo hard als een chocoladereep.

- **Geer** is altijd in de **weer**.
- Iedere **keer** loopt zij **heen** en **weer** naar de **veerboot** op het **meer** van Lang**weer**.
- **Kees** en **Trees** krijgen pensioen van **Drees**.
- Het is ontzettend **heet**; ik raak **bezweet**.

- Een **Zeeuwse zeemeeuw** en een **Zeeuwse spreeuw** zaten verkleumd in de **sneeuw**.
- **Twee reebokken** zonder rokken zaten met zijn **tweeën** op **twee sleeën**.
- De vrouw van onze **veearts** verkoopt **theemutsen** op de **veemarkt** in **Zeeland**.
- **Truus Treeplank** kocht een **baby zebra** in Breda.
- **Simon Schedel** kocht zijn **tweede brede** houtsnede in **Ede**.
- Heel lang **geleden** reden **twee Zweden** naar **Ede** om **deeg** te **kned**en zonder **enige reden**.
- Als je iets **verbreedt** wordt het **breder** of het nu van hout is of van **leder**.

- Pieter IJspiegel maakte een **zweefduik** maar kwam terecht met zijn buik op een **tegel**.
- Onze burens **plegen** de straat aan te **vegen** om kwart over **negen** bij mooi **weer** of **regen**.
- Ons **pleegkind** plaatste het **leeggoed** op de **weegschaal** om het te **wegen**.

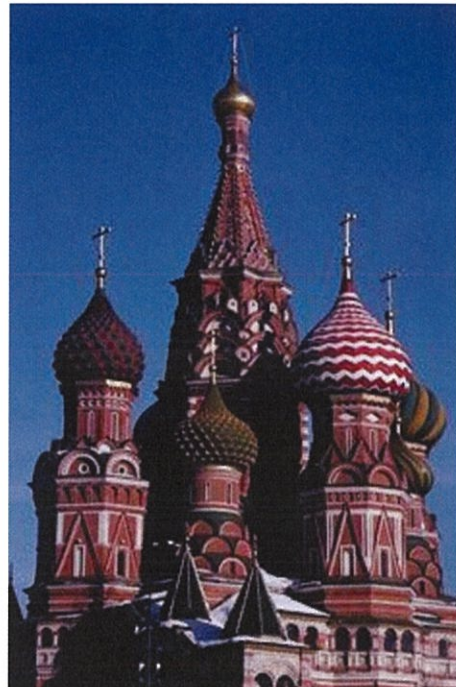
- **Bleke Nelis heeft een hekel aan krekels en stekelvarkens met stekels.**
- **Hij lag twee weken te verbleken onder een dikke deken zonder te spreken.**
- **Breekbare preekstoelen worden zelden aangeboden in streekbladen of weekbladen.**
- **Kweekscholen gebruiken steekproeven niet steekvlammen om de vele leerlingen te toetsen.**

- Deze bollenteler heeft een **schele eland** op zijn weiland in Breezand.
- Jan **Peterselie** verkoopt mooie **lelies** vanuit zijn **lelijke trailer**.

- **Twee** kinderen **speelden** ofschoon zij wel **zeven** jaar **scheelden**

- Frits **Veelvraat** had last van een verstopt **keelgat** want hij at **teveel** patat

- Wij hebben een hobbeldruin in onze **speeltuin**; half **geel** en half roodbruin.

- Henk **Heemskerk** nam een **zeemleer** mee uit **Heiligerlee** om de ramen van een **steenrijke emir** te **zemen** in **Jemen**.

- Nu is hij **verdwenen**; waarschijnlijk ontvoerd door **twee Denen** uit **Rhenen**.

- Onze **Weense trainer** is aan het **trainen** op een vloer van **stenen** in plaats van **grenen**.

- Nu **heeft** hij last van zijn **scheenbenen** en grote **tenen**.
- **Twee** officieren met gouden **strepen** stonden zich in te **zepen** op twee **zeeschepen** tijdens het **binnenslepen** heb ik **begrepen**.

KEES SPREEKWOORDEN

- 't zijn sterke **benen** die de weelde dragen.
- Hij is met het verkeerde **been** uit bed gestapt.
- Op één **been** kan men niet lopen.
- Zij zetten hun beste **beentje** voor.
- Pas op dat men je geen **beentje** licht!
- Iemand bij het **been** krijgen.
- Iemand **benen** maken.
- Hij stond op zijn achterste **benen**.
- 't **Been** stijf houden.
- Hij staat reeds met zijn ene **been** in het graf.
- Dat krijgt hij op zijn zeer **been**.
- Ik kan het niet uit de **benen** snijden.
- Hij krijgt geen **been** aan de grond.
- De **benen** onder andermans tafel steken.
- Hij kan nog niet op eigen **benen** staan.

De koningin gaf haar laatste troonrede
op een plein in Ede,
het plaatsje dichtbij Wageningen.

Daar stonden zich duizenden mensen te verdringen.
niet om *alles* op te nemen maar *wel* de doorsnede.

Hansworst struikelde over een domineesteen
nu hinkt hij op één been.

Hij bezeerde zich nogal erg
en moest naar het verpleeghuis in Soesterberg.
Zelfs de koningin ging erheen.

Heel lang geleden
ontmoetten Adam en Eva elkaar in Eden.

Zij vond hem zo mooi dat zij even stond te beven
alvorens hem een appel te geven.
Zij vergat aandacht aan de adder onder het gras te besteden.

- Hij ging heen met de staart tussen de **benen**.
- Hij heeft een blok aan 't **been**.
- De appels lopen op gouden **benen**.
- Daar vindt hij geen **been** in.
- Hij zit stevig in de **beer**.
- 't Is een ongelikte **beer**.
- Oude **beren** dansen leren is zwepen verknoeien.
- De **beer** is los!
- Ze zien er uit als **beren**.
- Men moet de huid niet verkopen eer de **beer** geschoten is.

- Een **beest** maken.
- De **beest** spelen.
- Dat ligt in de aard van 't **beestje**.

- Alle **beetjes** helpen, en alle vrachtjes lichten, zei de schipper, en hij smeedt zijn vrouw overboord.
- **Beter** benijd dan beklagd.
- **Beter** een half ei dan een lege dop.
- **Beter** één vogel in de hand dan tien in de lucht.
- **Beter** duur als niet te koop.
- 't Kan **beter** van de zak dan van de band.
- 't Kan **beter** van een stad dan van een dorp.
- **Beter** een lap dan een gat.
- **Beter** arm met ere dan rijk met schande.
- **Beter** een rijke vader te verliezen dan een arme moeder.
- Een goede naam is **beter** dan olie.
- **Beter** één die met mij meegaat dan twee die mij volgen.
- **Beter** een kleine heer dan een grote knecht.
- **Beter** een anker kwijt dan het hele schip.
- 't Kan **verkeren**, zei Bredero.

- Ze wonen daar in **Eden**.
- Eén kind, geen kind.
- Eén steen kan geen mosterd malen.
- Eén uit duizend.
- Dat is er één zonder steen, zei de pruimendief, en hij at een slak op.
- Eén maal is geen maal.
- De één moet je betalen, de ander moet je geld geven.
- Eén keer goed doen is beter dan tweemaal beloven.
- Dat is een vreemde **eend** in de bijt.

2 spreekwoorden en gezegden

- Zo heer zo knecht
- Elk schot is geen eendvogel.
- Eendracht maakt macht.
- Eenvoud is het kenmerk van de ware.

- Ere bewaard, kosten bespaard.
- Ere wie ere toekomt.
- Eer is teer.
- Verloren eer keert moeilijk weer.
- 's Lands wijs, 's Lands eer.
- Hoe eerder dood, hoe eerder begraven.
Eerlijk duurt het langst.
- Die eerst komt, eerst maalt.
- Vele eersten zullen de laatsten zijn.
- Eerst het nodigste, dan het allernodigste.
- Die het eerst in de boot is, heeft keur van de riemen.
- Dat duurt van eeuwigheid tot amen.
- De geest is gewillig, maar het vlees is zwak.
- Gediensstige geesten.
- 't Is een gek die zijn geest uitzegt.
- Een waarzeggende geest hebben.
- Wacht je voor de getekenden.
- 't Heden mij, morgen dij.
- Zo heer, zo knecht.
- Met grote heren is het kwaad kersen eten; ze gooien je met stenen.
- Strenge heren regeren niet lang.
- Niemand kan twee heren dienen.
- Hij is het heertje.
- Heren bevel is knechten order.
- Beter een kleine heer dan een grote knecht.
- 't Zal wat wezen als het voor de heren komt.
- Als wij allemaal heren willen zijn, wie zal het werk dan doen?
- Grote heren zitten aan de kant van de schotel.

- Herenzonden, boerenleed.
- Hemel en aarde bewegen.
- Ze kampeerden onder de blote hemel.
- Hij was in de zevende hemel.
- Dat schreit ten hemel.

- Iemand hemelhoog verheffen.
- Die naar de hemel spuwt, spuwt in zijn eigen aangezicht.
- Die een steen naar de hemel werpt krijgt hem zelf op het hoofd.
- 't Is een Kenau van een wijf.
- Iets op de keper beschouwen.
- Beter ten halve gekeerd dan ten hele verdwaald.
- Hij heeft zijn rokje gekeerd.
- Ledigheid is des Duivels oorkussen.
- Ze spelen altijd leentjebuurt.
- Leer om leer.
- Van leer trekken.
- Iemand van leer geven.
- Hij moet leergeld betalen.
- Op één leest geschoeid zijn.
- Schoenmaker blijf bij je leest!
- Een briesende leeuw.
- Hij ziet leeuwen op de weg.
- Hij zorgt wel dat hij het leeuwendeel krijgt.

- Men moet leven en laten leven.
- Zo lang er leven is, is er hoop.
- Leven als God in Frankrijk.
- Er is geen leven in de brouwerij.
- Die het langst leeft, krijgt het allemaal.
- Men leeft niet om te eten, men eet om te leven.
- Een leven van een andere wereld.
- Die dan leeft, dan zorgt.
- Het leven is een droom.
- Zijn levensdraad is afgesneden.

Bok dictee

- **Bob** en **Rob** hebben de vloer **geschrobd**.

Dat was nog een heel **getob**.

- Jan de **voddenman** verkoopt tweedehands **sloffen** bij **opbod**.

Hij gelooft niet in een **god** zoals Sien en **Ot**.

- Een onbekende **prof** speelde altijd heel erg **grof**; gelukkig kreeg hij de **bof**.
- Voor hem dus **sof** maar voor iedereen heel **tof**.

- Een terroristische **schoft** had zichzelf **ontploft om** in de hemel te komen.

Hij is nu **morsdood** en kan dus zelfs niet eens meer dromen.

- Een eigenwijs **joch** had een nieuwe motorfiets **gekocht**.

Omdat hij te hard ging, viel hij **om** in de **bocht**.

De politie heeft nu zijn opsporing **verzocht**, want hij deed wat hij niet **mocht**.

- Simon Spring**ok** speelt gitaar in de **nok** van zijn kolen**hok**.

Toen hij aan het dakraam **trok**, sloeg hij gelijk de toren**klok**.

Omdat hij zich doodschrok, licht hij nu in het ziekenhuis in **shock**.

- Jasper **Jokkebrok** fukt logge roggem.
- Onze **jol** sloeg als een onstuimig **knol** op **hol** want de zeilen **stonden bol**.

De boot liep toen **vol** dus dat was het eind van de **lol**.

- **Dolf** en **Rolf** spelen **golf**; niet met een **stok**, alleen maar met een **kolf**.
- Dirk **Dolk** is een **tolk** voor het gewone **volk**.
- Bertus **Bols** brak zijn **pols**.

Hij heeft nu, net als Jan **Tromp**, een **korte stomp**.

Hij heeft dus nu hulp nodig bij de **benzinepomp**.

Nu breekt mijn **klomp**!

- **Tom Bromtol** uit **Bennekom** lachte zich **krom** want de **bromfiets** van zijn **stomste** broer viel **om**.

- **Ron** dacht dat hij iets nieuws **verzon** want hij hoopte dat niemand anders het weten **kon**.
- Een **blonde** vrouw wilde twintig **pond sprot** voor haar **ongezonde** schoothond.

Zij ging **zonder** iets naar huis want zij **vond** dat zij te lang in de rij **stond**.

- De baby viel tijdens het dopen uit het **doopvont**.

Het schreeuwende kind viel op de **grond** en was dus niet alleen blauw maar tevens **bont**.

Omdat het **jong** te hard **zong** barstte zijn zwakke **long**.

- Een Amerikaanse **bonk stond** veel te lang **op** het eerste **honk**.

Omdat hij toen in gedachten **verzonk**, kreeg hij zomaar rood**vonk**.

- Een **Schotse bordenwasser** in de **dop** viel de eerste dag al in zijn eigen zeepsop.

- Ons speenvarken **Cor** is **schor** van zijn vele geknor.
- **Jorg** wordt verzorgd door een wijkverpleegster van Thuiszorg.
- Opoe **Vork** verkoopt **wormen, orgels** en **muilkorven** in **Westerbork**.

Zij is **fors** en nogal **nors** met een huid zo gerimpeld als **boomschors**.

- Hans **Worst** is **geschorst** want hij duwde een **jonge Adelborst** in het Nieuwediep tijdens een strenge **nachtvorst**.

- Gerda **Gortepap** **morst** de **gort** op haar **schort** want zij is te **kort** en dus te ver af van haar **bord**.

- **Jos Haardos** verdwaalde in Den **Bosch** want hij liet zijn geleidehond **los**.

- Een **grot** en een oud **krot** dat is half **verrot** zijn meestal niet op **slot**.
- Een **Schotse Schot** zat **schots** en scheef en **vol trots** op een hele hoge **Schotse rots**.
- Bertus **Bobbeldijk** viel van zijn **hobbelpaard** pardoes in een **tobbe**.

Hij bezeerde zijn talenknobbel en **hobbelt** nu als een **rollende dobbelsteen** van de tafel in de gootsteen.

- Robin **Lobby** heeft een nieuw **hobby**: zij neemt nu haar **bobslee** mee naar Wijk aan Zee.
- Tuinman **Roffel** brak zijn **schoffel** en wiedt het **onkruid** nu met een **troffel**.
- Twee **moffen** stonden zich op te **doffen** alvorens halsoverkop op hun **sloff**en in een **modderbad** te **ploff**en.

- Herman **Hofnar** verkoopt **pofbroeken**, **knoflook**, **stofdoeken** en **stofjassen** vanuit zijn ouderwetse handkar.
- Barend **Bochel** verstoort iedereen met zijn eeuwige **gerochel**.

- Bertus **Boiler** en Bill **Boycot** maakten hele lange **tochten** om iets te kopen waar zij naar **zochten**: damesrokjes niet van katoen, maar van raffia **gevlochten**.
- Bram **Bokking** is een **jockey** maar speelt ook **ijshockey**.
- **Dokter Cocktail** repareert de **brokstukken** van gebroken slokdarmen van stokdove **knokploegen**.
- Vrouw **Holle** uit Den **Dolder** woont op **zolder** in **Zwolle**, niet ver van de **Noordoostpolder**.
- **Hollandse** koeien worden ook **gemolken** tijdens **stortregens** uit zwarte **wolken**.
- Ben **Bolhoed** is bezig aan een groot **bolwerk** zo stevig als een Middeleeuwse grafzerk in Lekkerkerk.
- Kees **Knolraap** verkoopt **rolschaatsen** in verschillende plaatsen **zonder** zich al te veel te haasten.

- Marie **Molshoop** verkoopt goedkope brood**trommels** en **schommels** op de **rommelmarkt** in Vroomshoop.
- Een bekende **volksheld** viel van zijn **brommer**; zijn rug is nu **krommer** dan de **kromste komkommer**.
- Bram **Bromvlieg** verkoopt **lompen** op **klompen**.

Hij liep vandaag met een **klompvoet** in de rouwstoet.

- Geen **wonder** dat die **honderd donders** op hun **donder** kregen.

- De **dronken bonken**, ofschoon sterker dan **boomstronken**, hadden zichzelf te veel **wodka** ingeschonken.

- Drie Roomse **nonnen** hadden een prijsvraag gewonnen en **mochten** toen met hun nieuwe **zonnebrand** in de **zonnige zon zonnen**.

Omdat zij niet gewend waren aan het sterke **zonlicht**, moeten zij verpleegd **worden** door de **monniken** op driehoog **op Rottumeroog**.

Na een **kosteloze** behandeling maakten zij een **rondvaart** met behulp van een Noord-**Hollandse** zeekaart.

Ik geloof niet dat de voorspelde **zondvloed** hen te goed doet.

- **Foppe** de Haan bleef aan de zijlijn staan anders was het met Heerenveen niet goed gegaan.

Na twintig hoekschoppen **kon** één van de **profs** eindelijk de bal in de doelmond **koppen**.

- Berta Buikorgel **gorgelt** alleen maar 's **morgens**.
- Tijdens de **oorlog** hadden de meeste mensen geen vette bloed**worsten**; soms alleen maar wat droge brood**korsten**.

- Sjaan **Snorhaar** kreeg een **snorfiets** voor niets; hoe vind je zoiets?

- Deze **sportvrouw** koopt haar **sportschoenen** in een grote **sportzaak** in Loenen.
- Een **Bosnische** man uit **Bosnië** ging naar **Boskoop** want daar **stond** een goedkoop huis langs een nogal **krom bospad** te koop.

Bij de eerstvolgende **bosbrand** verloor hij zijn verstand, **stond** er in de krant.

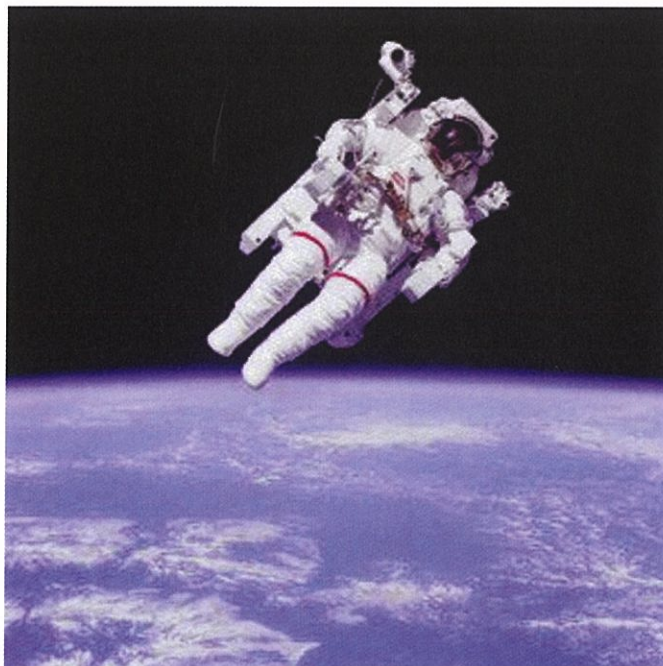
- Toen een **moslimvrouw** uit **Moskou** met Nieuwjaar om het Kremlin heen **hoste**, **verorberde** zij wel twintig chocolade **mosselen** van **Droste**.
- Toen een **botter** en een **kotter** tegen dezelfde **rots** **opbotsten**, moest de bemanning van beide verongelukte schepen hevig **kotsen**.

Sommige noodlottige opvarenden kropen uit hun **kotten** om zich te redden via geïmproviseerde **knotwilg vloten**.

De schippers van de **botter** en de **kotter** waren zich kennelijk niet bewust van de **rotsachtige** kust.

- Een Bosnische man uit Bosnië ging naar Boskoop want daar stond een goedkoop huis langs een nogal krommig bospad te koop.
- Bij de eerstvolgende bosbrand verloor hij zijn verstand, stond er in de krant.
- Toen een moslimvrouw uit Moskou met Nieuwjaar om het Kremlin mee hoste, verorberde zij wel twintig chocolade mosselen van Droste.
- Toen een botter en een kotter tegen dezelfde rots opbotsten moest de bemanning van beide verongelukte schepen hevig kotsen.

- Foppe de Haan bleef aan de zijlijn staan anders was het met Heerenveen niet goed gegaan.

- Na twintig hoekschoppen kon één van de profs eindelijk de bal in de doelmond koppen.
- Berta Buikorgel gorgelt alleen maar 's morgens.
- Tijdens de oorlog hadden de meeste mensen geen vette bloedworsten; soms alleen maar wat droge broodkorsten.
- Sjaan Snorhaar kreeg een snorfiets voor niets; hoe vind je zoiets?
- Deze sportvrouw koopt haar sportschoenen in een grote sportzaak in Loenen.

- Marie Molshoop verkoopt goedkope broodtrommels en schommels op de rommelmarkt in Vroomshoop.
- Een bekende volksheld viel van zijn brommer; zijn rug is nu krommer dan de kromste komkommer.
- Bram Bromvlieg verkoopt lompen op klompen.
- Hij loopt dus met een klompvoet in de rouwstoet.

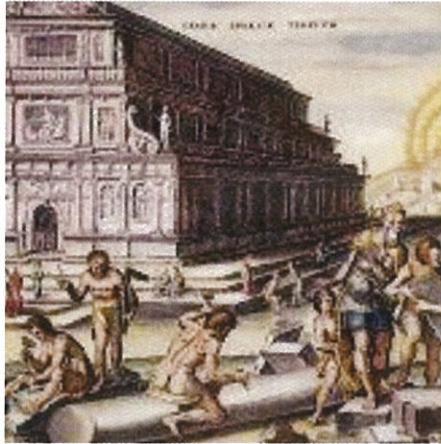

- Geen wonder dan die honderd donders op hun donder kregen.
- De dronken bonken, ofschoon sterker dan boomstronken, hadden zichzelf te veel wodka ingeschonken.
- Drie Roomse nonen hadden een prijsvraag gewonnen en mochten toen met hun nieuwe zonnebrand in de zonnige zon zonnen.
- Omdat zij niet gewend waren aan het sterke zonlicht, moeten zij verpleegd worden door die monniken op driehoog op Rottumeroog.
- Na een kosteloze behandeling maakten zij een rondvaart met behulp van een Noord-Hollandse zeekaart.
- Ik geloof niet dat de voorspelde zondvloed hen te goed doet.

- Robin Lobby heeft een nieuw hobby: zij neemt nu haar bobslee mee naar Wijk aan Zee.
- Tuinman Roffel brak zijn schop en wiedt het onkruid nu met een troffel.
- Twee moffen stonden zich op te doffen alvorens halsoverkop op hun sloffen in een modderbad te ploffen.
- Koffie offert goedkope stoffers vanuit zijn stoffige koffers.
- Herman Hofnar verkoopt pofbroeken, knoflook, stofdoeken en stofjassen vanuit zijn ouderwetse handkar.
- Barend Bochel verstoort iedereen met zijn eeuwige gerochel.

- Bertus Boiler en Bill Boycot maakten hele lange tochten om iets te kopen waar zij naar zochten: damesrokjes niet van katoen, maar van raffia gevlochten.
- Bram Bokking is een jockey maar speelt ook ijshockey.
- Dokter Cocktail repareert de brokstukken van gebroken slokdarmen van stokdove knokploegen.
Vrouw Holle uit Den Dolder woont op zolder in Zwolle, niet ver van de Noordoostpolder.
- Hollandse koeien worden ook gemolken tijdens stortregens uit zwarte wolken.
- Ben Bolhoed is bezig aan een groot bolwerk zo stevig als een Middeleeuwse grafzerk in Lekkerkerk.
- Kees Knolraap verkoopt rolschaatsen in verschillende plaatsen zonder zich al te veel te haasten.

- Jorg wordt verzorgd door een wijkverpleegster van Thuiszorg.
- Opoe Vork verkoopt wormen, orgels en muilkorven in Westerbork.
- Zij is fors en nogal nors met een huid zo gerimpeld als boomschors.
- Hans Worst is geschorst want hij duwde een jonge Adelborst in het Nieuwediep tijdens een strenge nachtvorst.
- Gerda Gortepap morst de gort op haar schort want zij is te kort en dus te ver af van haar bord.

- Jos Haardos verdwaalde in Den Bosch want hij liet zijn geleidehond los.
- Een grot en een oud krot dat is half verrot zijn meestal niet op slot.
- Een Schotse Schot zat schots en scheef en vol trots op een hele hoge Schotse rots.
- Bertus Bobbeldijk voel van zijn hobbelpaard pardoes in een tobbe.
- Hij bezeerde zijn talenknobbel en hobbelt nu als een rollende dobbelsteen van de tafel in de gootsteen.

- Tom Bromtol uit Bennekom lachte zich krom want de bromfiets van zijn stomste broer viel om.
- Ron dacht dat hij iets nieuws verzon want hij hoopte dat niemand anders het weten kon.
- Een blonde vrouw wilde twintig pons sprot voor haar ongezonde schoothond.
- Zij ging zonder iets naar huis want zij vond dat zij te lang in de rij stond.

- De baby viel tijdens het dopen uit het doopvont.
- Het schreeuwende kind viel op de grond en was dus niet alleen blauw maar tevens bont.
- Omdat het jong te hard zong barstte zijn zwakke long.
- Een Amerikaanse bonk stond veel te lang op het eerste honk.
- Omdat hij toen in gedachten verzonk, kreeg hij zomaar roodvonk.

- Een schotse bordenwasser in de dop viel de eerste dag al in zijn eigen zeepsop.
- Ons speenvarken Cor is schor van zijn vele geknor.

BOK SPREEKWOORDEN

- Een **bok** schieten.
 - De **bokken**pruik op hebben.
 - Een oude **bok** lust wel een groen blaadje.
 - Oude **bokken** hebben stijve horens.
 - Hij zal van de **bok** dromen.
 - Hij heeft een **bokje** aan het touw.
-
- Hij springt van de **bok** op Jasper.
 - Hij zit zo vol kuren als een **bok** met keutels.
 - Iemand een droge **bokking** geven.
 - De **bom** is gebarsten.
 - Een redevoering vol **mombast**.
 - De veldwachter heeft hem op de **bon** gezet.
 - Dat moet dan maar op de **bonnefooi**.
 - Nu maak je het al te **bont**.
 - Iemand **bont** en blauw slaan.
 - Hij staat bekend als de **bonte** hond.
 - Een reis van **Bontekoe**.
 - Is de **brok** groot, men moet er de mond na zetten.
 - De kleinste **brokken** zijn de zoetste.
 - Uit zuivere **bronnen** vloeit zuiver water.

Janklaassen werd voorzitter van de voetbalbond omdat hij in het hele land bekend stond.

Het scheen Katrijn niet te bevallen;
hij kon immers helemaal niet voetballen.
Zij vond zijn benoeming ongegrond.

Edward Otter is een globetrotter die de hele wereld bereist met een kotter.

Hij verdient zijn brood met visvangst.
Als hij niets vangt, zit hij niet in angst.
Hij schildert dan, maar niet zo goed als Paulus Potter.

- Hij voelt grond.
 - Een zaak in de grond boren.
 - Hij gaat te gronde.
 - Dat is een vakman van de koude grond.
 - Het grondsop is voor de goddelozen.
 - Hij maakt haar het hof.
 - 't Is hier open hof.
 - Zich wagen in het hol van de leeuw.
 - Dat is Holland op zijn smalst.
 - Die zich voor hond verhuurt, moet de botten kluiven.
 - Er was hommeles.
 - Hij is er beken al de bonte hond.
 - Blaffende honden bijten niet.
 - Ze vonden de hond in de pot.
 - Een hondje van een hoedje.
- Daar kun je donder op zeggen!
 - Ik geef er geen donder om.
 - Donderstenen vallen op de hoogste bomen.
 - Zij zitten aan de grond.

- Er zijn meer hondjes die Blom heten.
- Men moet geen slapende honden wakker maken.
- Met onwillige honden is 't kwaad hazen vangen.
- Twee kwade honden bijten

elkaar niet.

- Hij is van 't hondje gebeten.
- Vele honden zijn der hazen dood.
- Commandeer je hond en blaf zelf.
- Wie met honden omgaat, krijgt vlooien.
- Hoe ruiger de hond, hoe meer vlooien.
- Hij loert er op als een hond op een zieke koe.
- Een stomme hond.
- Beter een levende hond dan een dode leeuw.
- Het is geen weer om hond of kat naar buiten te jagen.
- Het is hondenweer.
- Jong geleerd, oud gedaan.
- Die jong rijdt moet oud lopen.
- Iets aan de grote klok hangen.
- Hij heeft de klok horen luiden, maar weet niet waar de klepel hangt.
- Al wat de klok slaat.

- Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens.
 - Men kent de klok aan heuren galm.
 - Er luidt nooit een klok of er is een klepel.
-
- Als de klok luidt, zit er een engel in de toren.
 - Wie de klok luidt, kan niet in de processie gaan.
 - Dat gaat er in als klokspijs.
 - Nu breekt mijn klomp.
 - Hij kwam met de klompen in het gelag.
 - Op de klomp spelen.
 - 't Is zo helder als een klontje.
 - Dat doe ik nog voor geen honderd pond klontjes.
 - Daar is een kop gort bij nodig om dat uit te tellen.
 - Op de kop tikken.
 - Hals over kop.
 - Ze hebben de koppen in één zak gestoken.
 - Op de kop krijgen.
 - Daar is geen kop en geen staart aan.
 - Over de kop gaan.
 - Hij houdt er de kop voor.

- Tussen **kop** en staart zit de beste vis.
- Een speld heeft ook een **kop**.
- Op de **kop** af.
- Een **korf** krijgen.
- Hij is **kort** aangebonden.
- Iemand **kort** houden.

2 spreekwoorden en gezegden

- Morgen komt er weer een dag.
- Stel niet uit tot morgen wat je heden kunt doen.
- Morgenrood brengt water in de sloot.
- De mosselen doen de vis afslaan.
- Men moet geen mosselen roepen eer zij aan de kaai zijn.

- Iemand door de mosterd halen.
- Hij weet waar Abraham de mosterd haalt.
- Mot hebben.
- Iets in de mot hebben.
- Motregen.
- Stofregen.
- Hij heeft hem om.
- Waar men mee omgaat, daar wordt men mee geacht.
- Hij moest nog omstaan leren.
- Een ommelandse reis doen.
- Eén onderrok trekt meer dan twee paarden.
- Ondank is 's werelds loon.
- Het onderspit delven.
- Ongewoonte maakt blaren.
- Onkruid vergaat niet.
- Een ongeluk zit in een klein hoekje.
- 't Is een ongeluksvogel.
- De ongelukken slapen en rusten niet.
- 't ene ongeluk wacht niet op 't andere.
- Ongelukken varen mee.
- Ongenode gasten zet men achter de deur.
- Onkruid onder de tarwe.
- Eens onrecht, altijd onrecht.
- Beter onrecht lijden dan onrecht doen.
- Een ons geluk is meer dan een pond wijsheid.

Bok

	worden	werden
ik	<i>word</i>	<i>werd</i>
jij u hij zij	<i>wordt</i>	<i>werd</i>
wij jullie zij	<i>worden</i>	<i>werden</i>
	<i>werden</i>	<i>geworden</i>
ik jij u hij zij	<i>worden</i>	<i>werd</i>
wij jullie zij	<i>werden</i>	<i>werden</i>
	<i>word je?</i>	<i>werd je?</i>

Bok

leesbaarheid

EIND GOED AL GOED

Een bolleboos uit de Sovjet-Unie, maar die tijdelijk in het rotsachtige Portugal verbleef waar hij een rotsschildering had

gemaakt van het Hollandse poldermodel, verliet zijn krottenwijk en bereikte via een kronkelweg en veel motregen het Centraal Station in Amsterdam.

Hij ging meteen naar de opslagplaats van een hofleverancier, als pottenbakker dus niet als pottenkijker. Zijn hospita had hem aanbevolen.

Een andere lotgenoot zat al te wachten. Binnen enkele seconden zaten zij te konkelen met de onderdirecteur, een niet onvriendelijke man, dus beslist geen mopperaar. De lotgenoot bleek echter een onbeholpen verschoppeling incognito te zijn. Zijn onbeschoftheid was stomvervelend. Hij miste alle normale omgangsvormen. Hij was verongelukt inde Kongo en had veel rottigheid meegemaakt. Hij was lange tijd met longontsteking kosteloos opgeloste geweest in een hospitaal voor de arme bevolking; spotgoedkoop dus. Ofschoon hij nu weer hersteld werd geacht na het ongeval, was hij toch nog te opgewonden en te stormachtig om zijn tekortkomingen de baas te zijn; die kwamen dus nog steeds naar voren, vooral ook omdat hij gebeten werd door een kameleon en ander ongedierte.

Na een menselijke kortsluiting kwam de [pottenbakker eindelijk aan het woord. Na een half uur praten, was hij verbaasd te ontdekken dat de onderdirecteur stomdronken was. Hij zag de man

ineenschrompelen, en na een soort schommelbeweging koppeltjesduiken pardoes terechtkomen op de salontafel waar hij tussen twee dozen mottenballen in slaap zou zijn gevallen als het ding niet was omgekanteld en vermorzeld werd. Het was een heel onordelijke maar eigenlijk ook weer een kostelijke vertoning. De onderdirecteur lag nu alsof verdoofd naar het plafond te staren. Hij had kennelijk onopgemerkt de omzetbelasting opgemaakt en was nu aan een flinke opknapbeurt toe.

Terwijl zijn lotgenoot op een mondharmonica begon te spelen, haalde Pieter de pottenbakker wat mondvoorraad uit een omslagdoek want na deze commotie had hij honger gekregen. Toen hij ook nog een postpakket vond tussen de rotzooi op de grond, bleek er een zilveren pollepel voor Hare Majesteit in te zitten in plaats van sportartikelen en andere kostbaarheden. Tijdelijk dus goed genoeg om de ossenstaartsoep met knolselderie op te dissen. Na het verorberen, bleven de mannen nog wat rondhangen totdat zij uit het raam keken. Wat zij zagen was een soort opstopping, een soort ordeverstoring dus. Het normale transport was totaal gestopt. Pieter herinnerde zich plotsklaps de jaarlijkse hordeloop die gehouden wordt om hofleveranciers de kans te geven om het eerste op het paleis aan te komen. De koningin zelf geeft dan ook troostprijzen aan de verliezers. Deze handeling werd oorspronkelijk door Prins Hendrik uitgevoerd.

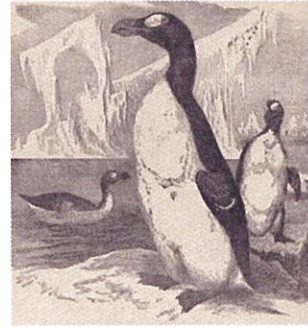
Na het hardlopen, hoorden de mannen een luid gejuich losbarsten. Even later ging de deur open, en een voornaam uitziende man, hoogstwaarschijnlijk iemand met een topfunctie, trad binnen. Hij werd gevolgd door de hoofdcommissaris van politie die mannen in de handboeien sloeg. Een proces verbaal werd opgemaakt wegens het kapotmaken van de salontafel hetgeen een kwajongensstreek geacht werd. Zij werden tevens beschuldigd van aanranding.

Pieter offerde zichzelf op zodat zijn lotgenoot op vrije voeten gesteld kon worden. Twee jaar lang bakte hij potten in de gevangenis; de mooiste die men ooit gezien had. Toen de Koningin dat te horen kreeg, werd Pieter tot Koninklijke pottenbakker benoemd.

Vrouw *dictee*

- Wat hebben we **nou**?
- Waarom laat je die vriendin van jou in de **kou**?
- Ewoud is oud; toch blijft hij zoeken naar goud in het oer**woud**.
- Ik heb **hout** besteld in plaats van **zout**; dat is dus mijn **fout**.
- Meester **Touw** is in de **rouw**, daarom heeft hij een zwarte band om zijn **mouw**.
- Op verzoek van zijn **vrouw** heeft zijn broek nu eindelijk eens een **vouw**.
- Vele ouden van dagen uit Gouda houden van hun gouden ringen die ze bij hun **trouwen** ontvingen.
- De meeste café**houders** hebben sterke **schouders** net als hun voor**ouders**.
- Vroeger was jou broer een echte **stouterd**.
- Vele oudjes eten **zoutloos**.
- Daarom zijn ze nooit zo zwaar als een **zoutzak**.

Vrouw limericks

Omke Sjoerd wilde zijn huis verbouwen.
Hij huurde een timmerman uit Henegouwen.
De man spijkerde en zaagde;
het leek beslist of hij slaagde.
Laat ie nou van Omke Sjoerd zijn vrouw gaan houwen!

Een inbreker wilde ontvluchten
maar hij was te moe en stond te zuchten
Agenten stroomden toe,
het was geen spelletje kiekeboe.
Zij grepen hem dus hij had heel wat te duchten.

Een ratelslang en een adelaar met klauwen
dachten aan wat ze doen zouden.
De ratelslang gekruld om een boom
hield de adelaar met zijn tong in toom.
Ofschoon de één een man en de ander een vrouw, konden ze
niet trouwen.

Vrouw *leesvaardigheid*

Mijn oudoom Bram Brouwer was een ietwat oude maar eenvoudigweg stoutmoedige man. Als kind wilde hij al een clown worden omdat hij het gezicht had van een bejaarde goudvis. Hij oefende dus hele dagen in een verouderde houtschuur van zijn ouders, voorheen de opslagplaats voor Van Houten Repen.

Omdat hij net zo goed was als Pipo de Clown bouwde hij een gouden bestaan op en had net zoveel goud als een goudmijn in Litouwen. In Gouda werkte hij in een bouwvallige bouwput maar alleen als het niet ijskoud was want hij bleek al vanouds een echte koukleum te zijn. Er waren dan ook niet veel belangstellenden. Omdat hij zo groot was als een oeroude woudreus uit oeroude oerwouden, staken zijn schouders nog net boven de rand uit. Hij vermaakte dan het publiek door rondjes te draaien op een één-wielige opvouwbare vouwfiets. Ook trad hij wel eens op in de kleine schouwburg van Ouderkerk voor de leden van de landbouwersvereniging of op de vrouwenafdeling van C&A. Hij werd uiteindelijk drievoudig wereldkampioen want zijn optreden was altijd foutloos en ver van zoutloos. Zijn Litouwse vrouw, Mevrouw Brouwer dus, was een eenvoudige huishoudelijke vrouwenarts. Hij had haar leren kennen tijdens het woudlopen. Na een korte verhouding bleken zij genoeg van elkaar te houden om trouwplannen te maken. Toen zij hem als bruidegom aanvaardde, kocht hij haar een lange trouwjurk, een schoudertas, een mooie houtsnede van zichzelf en een bouwpakket voor hun toekomstige woning.

Vorige week las ik zijn rouw advertentie in de krant van Abcoude. Hij was van een verouderde en versleten touw ladder gevallen en zijn roemrijke leven eindigde nogal roemloos met een rouwkrans en een rouwstoet.

vrouw

	houden
ik	<i>houd</i>
jij u hij zij	<i>houdt</i>
wij jullie zij	<i>houden</i>
	<i>gehouden</i>
ik jij u hij zij	<i>hield</i>
wij jullie zij	<i>hielden</i>
	<i>houd je?</i>

Pauw dictee

- Mijn broer Bauke verkoopt tomatensaus.
- Hij staat altijd vroeg op; vóór dag en dauw.
- Auke viel bijna flauw toen hij een knauw kreeg van onze pauw
- De tuit van onze kraan is veel te nauw.
- Het water is altijd lauw.
- Teun de bruidegom kauwt de hele dag op kauwgom.
- Paula is directrice van de aula.
- Zij is onder behandeling voor een trauma.
- Wij hebben een speciale sauna voor alle soorten van fauna.
- Paupers hebben meestal geen auto.
- Tijgers en leeuwen hebben klauwen en scherpe tanden om te knauwen.
- De paus werd verwelkomd onder een oorverdovend applaus; net zo luid als bij het bezoek van prins Claus.

Pauw *limericks*

Kees Kabeljauw is een astronaut.
Hij heeft het boven de wolken altijd koud
Nu neemt hij een hete kruik mee,
een hele grote, goed voor minstens twee.
Zijn collega is een kosmonaut.

Jonas de visser zag een walvis in de Donau.
Een hele grote met een grote wenkbrauw.
Hij dacht het dier te herkennen
en begon hem met zijn lading vis te verwennen
Daarna nam hij het dier op sleeptouw.

Donau

Pauw

KORT MAAR KRACHTIG

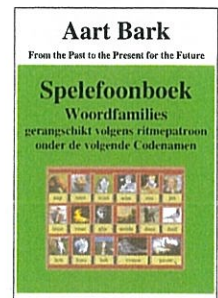
Baart Blauwbaard stond op voor dag en dauw. De lucht was grauw in plaats van strak blauw en de dauwdruppels dropen neer op de ramen. Er was nauwelijks tijd om in de sauna te stappen want Baart moest al gauw naar de vismarkt om vis te kopen voor astronauten en kosmonauten op weg naar Jupiter in hun vrij nauwe dinosaurius met hydraulische vliegstoelen. De ruimtevaarders hadden niet alleen kauwgom en rauwkost nodig om op te kauwen, maar ook cacaoboter voor hun droge lippen.

Helaas was de autobus buiten dienst vanwege een autobotsing op de autobaan, De buschauffeur was flauwgevallen en lag op zijn lauweren te rusten in plaats van uit het wrak te klauteren, de flauwerd! Hij werd er uitgehaald onder groot applaus want hij stond bekend als een snauwerige man die alleen maar kon snauwen.

Baart moest dus zijn oude prauw gebruiken die normaal dienst deed als kooi voor zijn sierpauwen. Gelukkig had Baart sterkte klauwen om de logge boot op gang te krijgen.

AART BARK

From the Past to the Present for the Future

Een taalkundig meesterwerk

Nog
Beter
dan
Vroeger

